

HU

HU

HU



EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.3.3.
COM(2010) 2020 végleges

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

EURÓPA 2020

Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája

Előszó

2010 nem lehet más, mint az új kezdet éve. Európának megerősödve kell kikerülnie a gazdasági és pénzügyi válságból.

A pénzügyi válság globális hatásai megmutatták, hogy a gazdasági körülmények gyorsabban változnak a politikai körülményeknél. El kell fogadnunk, hogy a fokozott gazdasági egymásrautaltság határozottabb és koherensebb politikai választ igényel.

Az elmúlt két év milliókat tett munkanélkülivé, a nyomában járó adósságteher pedig évekig nehezedik majd a vállunkra. A válság következtében a társadalmi kohézió fokozott nyomás alá került, mi pedig kíméletlenül szembesültünk az európai gazdaság előtt álló kihívásokkal. Időközben azonban a világ gazdaság tovább halad előre. Egész jövőnket meghatározza az, hogyan reagálunk a történésekre.

A válság felnyitotta a szemünket: felismertük, hogy a „szokásos üzletmenetet” folytatva fokozatos hanyatlás vár ránk, és az új világrendben másodrendű tényezővé válunk. Európa számára ütött az igazság órája: itt az idő, hogy merészen és határozottan lépünk fel.

Rövid távon a válságból való sikeres kilábalás a fő cél. Egy ideig még nehéz dolgunk lesz, de azért sikerülni fog. Már jelentős haladást értünk el a banki veszteségek kezelése és a pénzügyi piacok egészségének helyreállítása terén, és felismertük, hogy az euroövezetben erős politikai koordinációra van szükség.

A fenntartható jövő érdekében azonban távolabbra kell tekintenünk. Európának vissza kell térnie a helyes kerékvágásba, majd ott is kell maradnia. Ezt a célt tűzi ki az Európa 2020. A stratégia a munkahelyteremtésről és az életszínvonal növeléséről szól: kijelöli a társadalmaink által követendő útírányt, és megmutatja, hogyan valósíthatja meg Európa az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést, és hogyan teremthet új munkahelyeket.

Az európai vezetők azonosan látják a válságból adódó következtetéseket, és azonosan sürgetőnek ítélik az előttünk álló kihívásokat. Most közösen kell fellépnünk a siker érdekében. Európának sok erőssége van. Munkavállalóink kiváló adottságokkal rendelkeznek, technológiai és ipari bázisunk jelentős. Belső piacunk és közös valutánk révén elkerültük a legrosszabbat. Kipróbált és jól bevált szociális piacgazdasággal rendelkezünk. Bízunk kell abban, hogy nagyra törő programot alkothatunk, és ennek megvalósítására kell összpontosítanunk erőfeszítéseinket.

A Bizottság azt javasolja, hogy öt területen – foglalkoztatás, kutatás és innováció, éghajlatváltozás és energia, oktatás, valamint a szegénység elleni küzdelem – tűzzünk ki a törekvéseinket vezérlő és 2020-ig megvalósítandó, mérhető uniós célokat, amelyekből nemzeti célokat kell majd levezetni. Ezek a célok kijelölik majd a követendő irányt, és mérhetővé teszik sikerünket.

E célok ambiciózusak, de teljesíthetők. Megvalósításuk érdekében konkrét javaslatokkal szolgálunk: a dokumentumban ismertetett kiemelt kezdeményezések részletesen bemutatják, hogyan járulhat hozzá az EU döntő módon elérésükhöz. A belső piac, a költségvetés, a kereskedelmi és külgazdasági politika, valamint az erőfeszítésünket alátámasztó gazdasági és monetáris unió szabályai révén hatékony eszközök állnak rendelkezésünkre az új gazdasági kormányzás kialakításához.

A siker elengedhetetlen feltétele az európai vezetők és intézmények felelősségvállalása. Új programunk – többek között a szociális partnerekkel és a civil társadalommal egyeztetett – összehangolt európai választ igényel. Ha vállvetve küzdünk, megerősödve kerülhetünk ki a válságból. Az eszközeink és a szükséges akarat már megvan: most már csak cselekednünk kell.

José Manuel BARROSO

TARTALOMJEGYZÉK

Összefoglalás.....	5
1. Az átalakulás pillanata	8
2. Intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés	11
3. Hiányzó láncszemek és szűk keresztmetszetek.....	22
4. Kilábalás a válságból: az első lépések 2020 felé	27
5. Határozottabb kormányzás az eredményes megvalósítás érdekében.....	30
6. Az Európai Tanács által elfogadandó határozatok.....	33
Mellékletek.....	34

EURÓPA 2020 STRATÉGIA ÖSSZEFOGLALÁS

Európa az átalakulás korát éli. A válság több év gazdasági és szociális haladását semmisítette meg, és rávilágított az európai gazdaság strukturális hiányosságaira. Ezzel egy időben a világ gyorsan halad, a hosszú távú kihívások – globalizáció, az erőforrásokra nehezedő nyomás, az öregedés – pedig egyre intenzívebbé válnak. Az EU-nak kézbe kell vennie jövőjét.

Európa akkor lehet sikeres, ha közösen, unióként lép fel. Stratégiára van szükségünk ahhoz, hogy megerősödve kerüljünk ki a válságból, és hogy olyan intelligens, fenntartható és inkluzív gazdasággá tegyük az EU-t, amelyben magas a foglalkoztatottság és a termelékenység, és erős a társadalmi kohézió. Az Európa 2020 a 21. század európai szociális piacgazdaságának képét festi elénk.

Az Európa 2020 három, egymást kölcsönösen megerősítő prioritást tart szem előtt:

- Intelligens növekedés: tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása.
- Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság.
- Inkluzív növekedés: magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

Az EU-nak meg kell határoznia, hogy hová kíván eljutni 2020-ra. Ebből a célból a Bizottság a következő kiemelt uniós célokat javasolja:

- A 20–64 évesek legalább 75 %-ának munkahellyel kell rendelkeznie.
- Az EU GDP-jének 3 %-át a K+F-re kell fordítani.
- Teljesíteni kell a „20/20/20” éghajlat-változási/energiaügyi célkitűzéseket (ideértve megfelelő körülmények között a kibocsátás 30 %-kal történő csökkentését).
- Az iskolából kimaradók arányát 10 % alá kell csökkenteni, és el kell érni, hogy az ifjabb generáció 40 %-a rendelkezzen felsőoktatási oklevéllel.
- 20 millióval csökkenteni kell a szegénység kockázatának kitett lakosok számát.

E célok kapcsolódnak egymáshoz, és az átfogó siker szempontjából döntő jelentőségűek. Annak érdekében, hogy valamennyi tagállam saját helyzetéhez adaptálja az Európa 2020 stratégiát, a Bizottság azt javasolja, hogy az uniós célkitűzéseket bontsák le nemzeti célkitűzésekre és pályákra.

A célkitűzések jól jellemzik az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés három prioritását, de nem kizárólagos jellegűek: nemzeti, uniós és nemzetközi szinten egyaránt fellépések széles körével kell alátámasztani őket. A Bizottság minden prioritási témakörben kiemelt kezdeményezéseket (összesen hetet) javasol a haladás ösztönzésére:

- Az „Innovatív Unió” kezdeményezés a keretfeltételek, illetve a kutatásra és innovációra fordított finanszírozás javítására szolgál annak érdekében, hogy az innovatív ötletekből a növekedést és a foglalkoztatást segítő termékek és szolgáltatások jöjjenek létre.

- A „Mozgásban az ifjúság” az oktatási rendszerek teljesítményének növelését és a fiatalok munkaerőpiacra történő belépésének megkönnyítését szolgálja.
- Az „Európai digitális menetrend” a nagy sebességű internet bővítésének felgyorsítását és az egységes digitális piac előnyeinek háztartások és vállalkozások általi kiaknázását tartja szem előtt.
- Az „Erőforrás-hatékony Európa” a gazdasági növekedés és az erőforrások felhasználásának szétválasztását, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé való elmozdulás elősegítését, a megújuló energiaforrások növekvő mértékű alkalmazását, a szállítási ágazat modernizálását és az energiahatékonyság ösztönzését szolgálja.
- Az „Iparpolitika a globalizáció korában” a vállalkozások (különösen a kkv-k) üzleti környezetének javítását és a világszinten versenyképes, erős és fenntartható ipari bázis kifejlesztésének támogatását célozza.
- Az „Új készségek és munkahelyek menetrendje” a munkaerőpiacok modernizálását célozza, és arra törekszik, hogy lehetővé tegye az emberek számára készségeik egész életen át történő fejlesztését, hogy ezáltal növekedjen a munkaerőpiacon való részvétel, és – többek között a munkavállalók mobilitása révén – közeledjen egymáshoz a munkaerőpiaci kínálat és kereslet.
- A „Szegénység elleni európai platform” célja olyan szociális és területi kohézió biztosítása, ahol a növekedés és a munkahelyteremtés előnyeit széles körben megosztják, a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők pedig méltóságban, a társadalom aktív tagjaiként élhetnek.

Ez a hét kiemelt kezdeményezés az EU-ra és a tagállamokra nézve egyaránt kötelező lesz. Az uniós eszközöket – az egységes piacot, a pénzügyi eszközöket és a külpolitikai eszközöket – teljes mértékben mobilizálni kell a problémák kezelése és az Európa 2020 céljainak elérése érdekében. Azonnali prioritásként a Bizottság modellezni fogja a válságkezelő intézkedések leépítésére vonatkozó hiteles stratégia meghatározásához, a pénzügyi rendszer reformjának folytatásához, a hosszú távú növekedést megalapozó költségvetési konszolidációhoz és a gazdasági és monetáris unió belüli koordináció megerősítéséhez szükséges lépéseket.

Ahhoz, hogy eredményeket érjünk el, erős gazdasági irányítást kell megvalósítanunk. Az Európa 2020 két pilléren nyugszik: a fent kifejtett, a prioritásokat a kiemelt célokkal ötvöző tematikus megközelítésen, illetve a tagállamokat a fenntartható növekedéshez és államháztartáshoz való visszatérésre vonatkozó stratégiáik kidolgozásában segítő országjelentéseken. Uniós szinten az uniós prioritásokra és célkitűzésekre irányuló, integrált iránymutatásokat fogadunk el. A tagállamoknak országspecifikus ajánlásokat teszünk majd. Ha a tagállamok ezeket az ajánlásokat nem teljesítik megfelelően, politikai figyelmeztetésben részesülnek. Az Európa 2020-ról a Stabilitási és Növekedési Paktumról szóló értékeléssel egy időben teszünk jelentést, különválasztva az eszközöket és megtartva a paktum egységét.

Az új stratégia kapcsán központi szerepet tölt majd be az Európai Tanács, ő lesz a stratégia gazdája. A Bizottság felügyeli majd a célok megvalósítása érdekében tett lépéseket, megkönnyíti a politikai eszmecserét, és megteszi a kiemelt uniós kezdeményezésekkel kapcsolatos intézkedések és haladás irányításához szükséges javaslatokat. Az Európai Parlament a polgárok mobilizálását biztosítja, és társjogalkotóként foglalkozik a kulcsfontosságú kezdeményezésekkel. Ennek a partnerségi megközelítésnek ki kell terjednie az uniós bizottságokra, a nemzeti parlamentekre, a nemzeti, helyi és regionális hatóságokra, a szociális partnerekre, az érdekelt felekre és a civil társadalomra, hogy mindenki hozzájáruljon jövőképünk megvalósulásához.

A Bizottság javasolja, hogy az Európai Tanács márciusban szentesítse a stratégiában foglalt átfogó megközelítést és a kiemelt uniós célokat, valamint júniusban hagyja jóvá a stratégia részleteit, az integrált iránymutatásokat és a nemzeti célkitűzéseket. A Bizottság várja az Európai Parlament ezzel kapcsolatos véleményét, és kéri az Európa 2020 stratégia sikeres megvalósításához szükséges támogatását.

1. AZ ÁTALAKULÁS PILLANATA

A válság megsemmisítette a közelmúlt eredményeit

Nemzedékünk még soha nem élt meg ekkora gazdasági válságot. Az elmúlt évtizedben folyamatos gazdasági növekedés tanúi voltunk, és új munkahelyek teremtődtek. Ezek az eredmények megsemmisültek: GDP-nk 2009-ben 4 %-kal csökkent, az ipari termelés az 1990-es években tapasztalt szintre esett vissza, és mára az aktív lakosság 10 %-a, vagyis 23 millió ember munkanélküli. A válság több millió polgár életét rendítette meg alapjaiban, és felszínre hozta gazdaságunk alapvető hiányosságait.

A válság jelentősen megnehezítette a jövőbeli gazdasági növekedés biztosítását is. A pénzügyi rendszer továbbra is törekeny helyzete akadályozza a fellendülést, mivel a vállalkozások és a háztartások nehézségekkel szembesülnek, ha pénzt akarnak kölcsönözni, költeni vagy befektetni. Az uniós tagországok államháztartására súlyos hatással volt a válság: a hiány átlagosan a GDP 7 %-ának felel meg, az államadósság szintje pedig meghaladta a GDP 80 %-át, azaz a válság két év alatt a költségvetési konszolidáció húsz év alatt elért eredményeit semmisítette meg. A válság 50 %-kal csökkentette növekedési potenciálunkat. A bizonytalanság, a visszafogott kereslet és a finanszírozás hiánya sok beruházási tervet, tehetséget és ötletet veszélyeztet.

Fény derült Európa strukturális hiányosságaira

A közvetlenül előttünk álló kihívás a válságból való kitörés, a legnagyobb kihívást azonban az jelenti, hogy leküzdjük a válság előtti helyzethez való reflexszerű visszatérést. Európa már a válság előtt is több területen elmaradt a világ többi részén tapasztalható gyors haladástól:

- Európa átlagos gazdasági növekedése jóval alacsonyabb volt, mint fő gazdasági partnereié, ami elsősorban az elmúlt évtized során egyre növekvő termelékenységi szakadéknak tulajdonítható. Ez nagyrészt a következőknek köszönhető: az üzleti struktúrákban fennálló különbségek, a K+F-re és innovációra fordított beruházások alacsony szintje, az információs és kommunikációs technológiák (IKT) elégtelen mértékű alkalmazása, a társadalom egyes részeinek idegenkedése az innováció felkarolásától, a piacra jutás korlátai és a viszonylag merev üzleti környezet.
- Az elért haladás ellenére a 20–64 évesek körében átlagban 69 %-os európai foglalkoztatási ráta lényegesen alacsonyabb, mint a világ más részein. Míg a férfiak 76 %-a dolgozik, a nőknek csak 63 %-a. Az 55–64 éves korosztálynak csak 46 %-a áll alkalmazásban, szemben az Egyesült Államokban és Japánban tapasztalható, 62 %-ot meghaladó aránnyal. Ezenfelül az európaiak munkaóránban számítva átlagosan 10 %-kal kevesebbet dolgoznak, mint egyesült államokbeli vagy japán társaik.
- A népesség öregedése egyre gyorsul. A baby-boom generáció nyugdíjba vonulása miatt az EU aktív népessége 2013/2014-től kezdve csökkenni fog. A 60 évesnél idősebb emberek száma ma kétszer olyan gyorsan – évente mintegy kétmillió fővel – növekszik, mint 2007 előtt. A gazdaságilag aktív népesség alacsony aránya és az egyre több nyugdíjba vonuló munkavállaló még jobban megterheli a jóléti rendszereket.

A globális kihívások egyre fokozódnak

Miközben Európának saját strukturális gyengeségeivel kell foglalkoznia, a világ gyorsan változik, és az új évtized végére teljesen átalakul majd.

- Gazdaságaink egyre inkább összekapcsolódnak. Európa számára továbbra is előnyt jelent, hogy a világ egyik legnyitottabb gazdasága, ugyanakkor egyre fokozódik a fejlődő és feltörekvő gazdaságok támasztotta verseny. Kína, India és a hozzájuk hasonló országok jelentős beruházásokat hajtanak végre a kutatás és a technológia terén, hogy ily módon iparuk feljebb lépjen az értékláncban és integrálódjon a világgazdaságba. Ez néhány gazdasági ágazatot versenynyomás alá helyez, a fenyegetések azonban mindig lehetőségeket is kínálnak. Az említett országok fejlődése révén sok európai vállalkozás számára új piacok nyílnak meg.
- A globális pénzügyi struktúrák helyreállítása még nem zárult le. A világ pénzügyi piacain a spekulatív magatartást ösztönözték a könnyű hitelszerzési, valamint a rövid távú befektetésekre és a túlzott kockázatvállalásra irányuló lehetőségek; ennek eredményeképpen a növekedés alapját egy buborék képezte, és jelentős egyenlőtlenségek alakultak ki. Európa elkötelezett amellett, hogy világszintű megoldásokat találjunk a hatékony és fenntartható pénzügyi rendszer megerősítésére.
- Az éghajlati és erőforrás-felhasználási kihívások drasztikus lépéseket kívánnak. A fosszilis tüzelőanyagoktól (pl. az olajtól) való erős függés és a nyersanyagok nem hatékony felhasználása miatt a fogyasztók és a vállalkozások ártalmas és költséges átváltozásoknak vannak kitéve, ami veszélyezteti gazdasági biztonságunkat, és hozzájárul az éghajlatváltozáshoz. A világnépesség robbanásszerű növekedése (6-ról 9 milliárdra) fokozni fogja a természeti erőforrásokért folyó globális versenyt, és nyomás alá helyezi a környezetet. Az EU-nak az éghajlatváltozás okozta problémák világszintű megoldása érdekében továbbra is együtt kell működnie a világ többi részével, és végre kell hajtania az elfogadott éghajlat-változási és energiastratégiát az Unió egész területén.

Európának cselekednie kell a hanyatlás elkerülése érdekében

A jelenlegi válságból több tanulságot is levonhatunk:

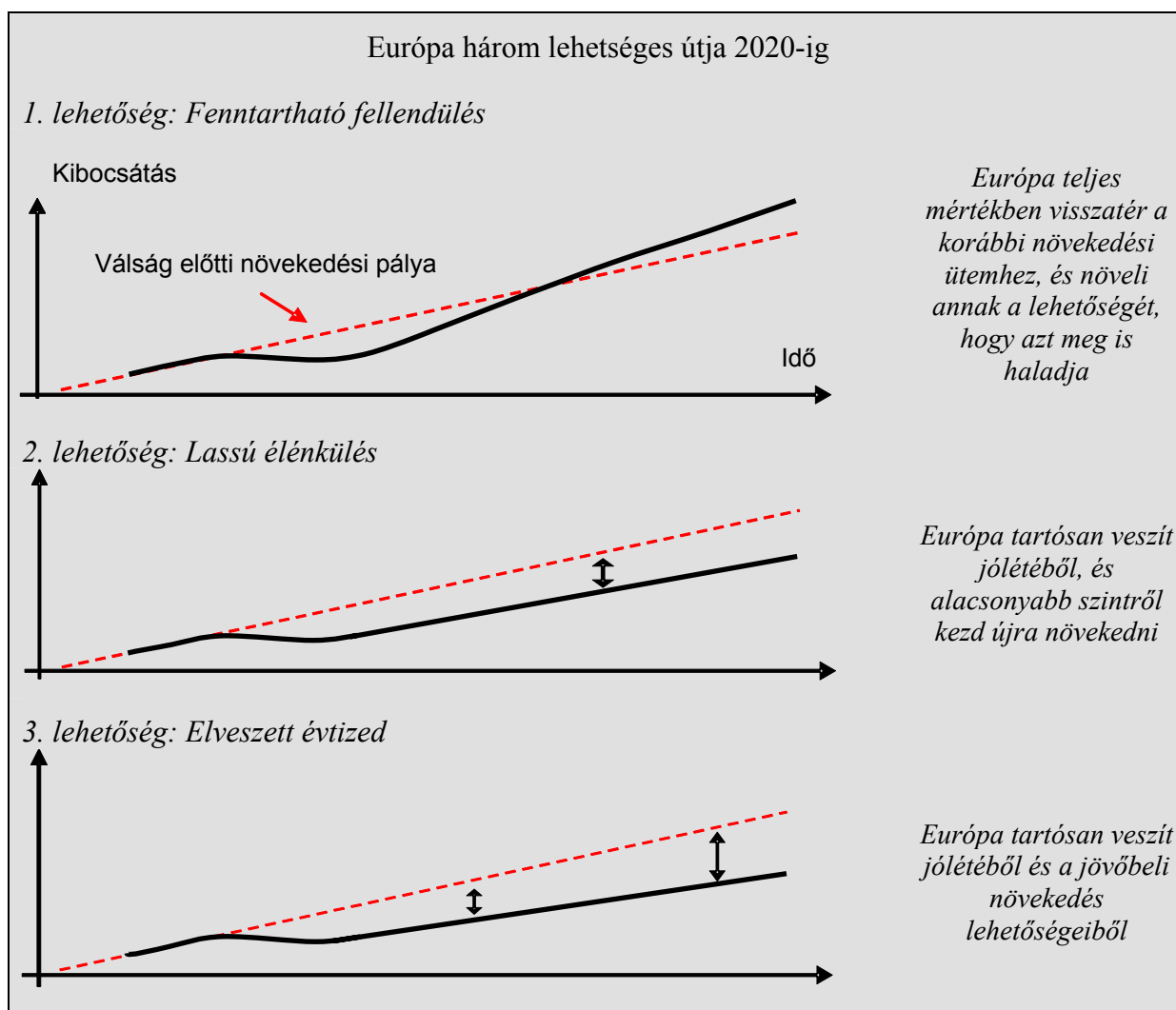
- A 27 uniós gazdaság nagymértékben függ egymástól: a válság rávilágított a nemzetgazdaságaink – és különösen az euroövezet gazdaságai – között fennálló szoros kapcsolatokra és áthatásokra. A közelmúlt eseményei megmutatták, hogy az egyik országban végrehajtott reformok – vagy azok hiánya – a többiek teljesítményét is befolyásolja. Ezenfelül a válság és a kormányzati kiadások súlyos terhei néhány tagállam számára megnehezítették, hogy elegendő pénzt fordítsanak a közlekedés, energia és hasonló területeken ahhoz szükséges alpinfrastruktúrára, hogy gazdaságuk fejlődjön, és az egységes piac teljes jogú tagjai legyenek.
- Az EU-n belüli összehangolás eredményre vezet: a válságra adott válasz rámutatott, hogy együtt sokkal hatékonyabbak vagyunk. Ezt sikeresen bizonyítottuk a bankrendszer stabilizálására tett közös fellépésünkkel és az európai gazdasági fellendülés tervének elfogadásával. A globális világban egy ország sem képes egyedül sikeresen kezelni a kihívásokat.
- Az EU értéket képez a globális szinten. Az EU csak közös fellépés révén befolyásolhatja a világszintű politikai döntéseket. A kifelé történő erősebb fellépés együtt jár a belső koordináció erősítésével.

A válság nem csak egyszeri csapás, amely lehetővé tenné, hogy visszatérjünk a megszokott kerékvágásba. Az Unió előtt nagyobb kihívások állnak, mint a recesszió előtt, ugyanakkor

mozgásterünk szűk. Ezenkívül a világ többi része nem torpant meg. A G-20 megerősödése mutatja a feltörekvő országok gazdasági és politikai hatalmának növekedését.

Európának egyértelmű, ám csöppet sem könnyű alternatívák közül kell választania. Az egyik lehetőség, hogy közösen szállunk szembe a gazdaság helyreállításának problémájával és a hosszú távú kihívásokkal – globalizáció, az erőforrásokra nehezedő nyomás, az elöregedés –, lehetővé téve a közelmúltban elszenvedett veszteségek kompenzálását, a versenyképesség visszanyerését, a termelékenység fokozását és azt, hogy az EU ismét a prosperitás felé haladjon („fenntartható fellendülés”).

A másik lehetőség, hogy tovább haladunk a lassú, nagyrészt koordinálatlan reformok útján, ezáltal viszont azt kockáztatjuk, hogy jóléti szintünk tartósan csökken, a növekedés üteme visszafogott marad („lassú élénkülés”), aminek következtében feltételezhetően magas munkanélküliséggel és társadalmi nyomorral, valamint világban betöltött pozíciónk viszonylagos hanyatlásával szembesülünk („elveszett évtized”).



Európa sikeres lehet

Európának sok erőssége van: tehetséges és kreatív lakosok, erős ipari háttér, élénk szolgáltatási ágazat, viruló, minőségi mezőgazdaság, erős tengeri hagyomány, az egységes piac és valuta, és az a

tény, hogy a világ legnagyobb kereskedelmi csoportosulása, valamint a közvetlen külföldi befektetések legvonzóbb célpontja vagyunk. Támaszkodhatunk azonban erős értékrendszerünkre, demokratikus intézményeinkre, a gazdasági, szociális és területi kohézió és szolidaritás szempontjaira, a környezet iránti tiszteletre, a kulturális sokszínűségekre és a nemek közötti egyenlőség tiszteletben tartására is – csak hogy egy pár tényezőt említsünk. Számos tagállamunk a világ leginnovatívabb és legfejlettebb gazdaságai közé tartozik. Mégis, Európának akkor van a legnagyobb esélye a sikerre, ha közösen – unióként – lép fel.

A múlt fontos eseményeivel szembesülve az EU és tagállamai felnőttek a feladathoz. Az 1990-es években Európa megteremtette a világ legnagyobb egységes piacát és a közös valutát. Európa kettéosztottsága csak pár éve ért véget, amikor új tagállamok csatlakoztak az Unióhoz, más államok pedig ráléptek a tagság vagy az Unióval való szorosabb kapcsolat felé vezető útra. A válság mélypontján az európai gazdasági fellendülés terve révén az elmúlt két évben való közös fellépés segített megakadályozni a gazdasági összeomlást, jóléti rendszereink pedig megvédték polgárainkat a nélkülözéstől.

Európa képes arra, hogy válság idején cselekedjen, gazdaságait és társadalmait pedig hozzáigazítsa a változásokhoz. Az európaiaknak ma ismét átalakulásra kell felkészülniük annak érdekében, hogy megküzdhessenek a válság hatásaival, és legyőzzék Európa strukturális gyengeségeit és a fokozódó globális kihívásokat.

Ha így cselekszünk, akkor a válságból kilépve új gazdaságba lépünk. Ahhoz, hogy nemzedékünk továbbra is az egyedülálló európai szociális modelleken alapuló, minőségi és egészséges életet élhessen, és hogy ez a jövő nemzedékei számára is lehetővé váljon, azonnal cselekednünk kell. Ehhez olyan stratégiára van szükség, amely az EU-t intelligens, fenntartható és inkluzív gazdasággá teszi, amelyben magas a foglalkoztatási arány és a termelékenység, illetve erős a társadalmi kohézió. Ezt teremti meg az Európa 2020 stratégia. A stratégia menetrendül szolgál valamennyi tagállam számára, és figyelembe veszi az eltérő szükségleteket, kiindulópontokat és nemzeti sajátosságokat, így segítve valamennyiünk növekedését.

2. INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS INKLUZÍV NÖVEKEDÉS

Hogyan képzeljük el Európa helyzetét 2020-ban?

Az Európa 2020 stratégia középpontjában három prioritásnak kell állnia¹:

- Intelligens növekedés – a tudásra és az innovációra épülő gazdaság kialakítása.
- Fenntartható növekedés – erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság elősegítése.
- Inkluzív növekedés – magas foglalkoztatás, valamint gazdasági, szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság ösztönzése.

Ezek a prioritások kölcsönösen erősítik egymást, és jövőképet nyújtanak a 21. század európai szociális piacgazdasága számára.

¹ A Bizottság által lefolytatott nyilvános konzultáció során a kifejtett témák erős támogatásban részesültek. A konzultáció során kifejtett véleményeket lásd: http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

Erőfeszítéseink és a haladás irányának kijelölése érdekében széles körű a konszenzus azzal kapcsolatban, hogy az EU-nak el kell fogadnia néhány, 2020-ig elérendő kiemelt célt, amelyeknek illeszkedniük kell az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés témaköréhez. E céloknak mérhetőnek kell lenniük, tükrözniük kell a tagállamok eltérő helyzetét, és kellően megbízható adatokra kell támaszkodniuk, hogy lehetővé váljon az összehasonlítás. Ez alapján a következő célkitűzéseket választottuk – ahhoz, hogy 2020-ban sikeresek legyünk, ezeket kell megvalósítanunk:

- A 20–64 évesek foglalkoztatási rátáját a jelenlegi 69 %-ról legalább 75 %-ra kell növelni, egyrészt a nők és az idősebb munkavállalók nagyobb mértékű foglalkoztatása, másrészt a migránsok fokozottabb munkaerő-piaci integrációja révén.
- Az EU-nak jelenleg az a célja, hogy a GDP 3 %-át K+F-re fordítsa. E cél ugyan ráirányította a figyelmet arra, hogy mind az állami, mind a magánszférának be kell ruháznia a K+F-be, a hatások helyett azonban a bemenetre összpontosít. Egyértelműen szükséges a K+F-be való magánberuházások feltételeinek javítása az EU-ban, és a stratégiában javasolt intézkedések közül több is erre irányul. Az is egyértelmű, hogy a K+F-et és az innovációt együtt véve szélesebb kiadási skálát kapnánk, amely jobban illusztrálná az üzletvitelt és a termelékenységet ösztönző tényezőket. A Bizottság azt javasolja, hogy tartsuk meg a 3 %-os célkitűzést, ugyanakkor dolgozzunk ki egy olyan mutatót, amely együttesen tükrözné a K+F és az innováció intenzitását.
- Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest legalább 20, kedvező feltételek² esetén 30 %-kal csökkentenünk kell; a megújuló energiaforrások arányát 20 %-ra kell növelnünk a teljes energiafogyasztásban, és az energiahatékonyság 20 %-kal történő növelése is szükséges.
- Az iskolai végzettségre nézve olyan célt kell kitűzni, amely – a lemorzsolódók arányának a jelenlegi 15-ről 10 %-ra történő csökkentése révén – egyrészt kezeli az iskolából kimaradók problémáját, másrészt a 30–34 éves korosztály körében 31-ről 2020-ig legalább 40 %-ra növeli a felsőoktatási végzettséggel rendelkezők arányát.
- Az országos szegénységi küszöbök alatt élő európaiak arányát 25 %-kal csökkenteni kell, több mint 20 millió embert emelve ki a szegénységből³.

Ezek a célkitűzések kapcsolódnak egymáshoz. A magasabb végzettségi szint például jobb alkalmazási lehetőségeket kínál, a foglalkoztatási arány növelése révén pedig csökken a szegénység. A kutatás-fejlesztés és az innováció a gazdaság minden ágazatában növekvő mértéke, valamint a megnövekedett erőforrás-hatékonyság javítja a versenyképességet, és elősegíti a munkahelyteremtést. A tisztább, alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákba való beruházás tehermentesíti a környezetet, hozzájárul az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez, valamint új üzleti és foglalkoztatási lehetőségeket kínál. E célkitűzések elérésére közösen kell figyelmet fordítanunk. Erős szerepvállalásra, elkötelezettségre és hatékony megvalósítási mechanizmusokra lesz szükség

² A 2009. december 10–11-i Európai Tanács következtetései alapján a 2012 utáni időszakra vonatkozó globális és átfogó megállapodás részeként az EU újól meg erősítette azon feltételes felajánlását, hogy az 1990-es szinthez képest 2020-ig 30 %-os csökkentést tűz ki célként, feltéve hogy más fejlett országok is kötelezettséget vállalnak a kibocsátás hasonló mértékű csökkentésére, és ahhoz a fejlődő országok is felelősségeik és képességeik szerint megfelelő mértékben hozzájárulnak.

³ Az országos szegénységi küszöb az egyes tagállamokban az egy főre jutó jövedelem középértékének 60 %-a.

az EU-ban tapasztalható hozzáállás és módszerek megváltoztatásához annak érdekében, hogy elérjük a fenti célszámokban összegzett eredményeket.

Ezek a célszámok reprezentatívak, nem pedig kimerítő jellegűek. Azt mutatják be átfogóan, hogy a Bizottság a kulcsfontosságú paraméterek szintjén hol képzelel el az EU-t 2020-ban. A célszámok nem „egyenmegoldást” jelentenek. Minden tagállam különbözik a másiktól, és a 27 tagú EU-ban sokkal nagyobbak a különbségek, mint az egy évtizeddel ezelőtti Unióban voltak. A fejlődésben és az életszínvonalban tapasztalható eltérések ellenére a Bizottság úgy véli, hogy a javasolt célszámok valamennyi tagállamra – régire és újra – egyaránt érvényesek. A kutatás-fejlesztésbe, az innovációba, az oktatásba és az erőforrás-hatékony technológiákba való beruházás mind a hagyományos ágazatok és vidéki területek, mind a magas képzettséget igénylő, szolgáltatásalapú gazdaságok számára haszonnal jár, és erősíti a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Annak érdekében, hogy a tagállamok saját helyzetükhöz adaptálják az Európa 2020 stratégiát, a Bizottság javasolja, hogy – az egyes tagállamok eltérő helyzetére, valamint arra figyelemmel, hogy mennyire állnak készen az uniós célok eléréseért tett erőfeszítések megvalósítására – az uniós célszámokat bontsák le nemzeti célkitűzésekre és pályákra. A tagállami erőfeszítéseken túl a Bizottság uniós szinten is ambiciózus intézkedéseket javasol majd annak érdekében, hogy az EU-t új, fenntarthatóbb növekedési pályára állítsuk. Az uniós és a nemzeti erőfeszítések együttes alkalmazása erősíti egymást.

Intelligens növekedés – a tudásra és az innovációra épülő gazdaság

Az intelligens növekedés azt jelenti, hogy erősítjük a jövőbeli növekedésünk alapjait képező tényezőket, a tudást és az innovációt. Ehhez a következők szükségesek: az oktatás minőségének javítása, kutatási teljesítményünk fokozása, az innováció és tudástranszfer népszerűsítése Uniószerre, az információs és kommunikációs technológiák teljes körű alkalmazása, valamint annak biztosítása, hogy az innovatív ötletekből olyan új termékek és szolgáltatások szülessenek, amelyek segítenek a növekedés és minőségi munkahelyek megteremtésében és abban, hogy kezeljük az európai és a globális társadalmi kihívásokat. A sikerhez azonban vállalkozókésztségre és pénzre van szükség, valamint arra, hogy fokozott figyelmet fordítsunk a felhasználók igényeire és a piaci lehetőségekre.

Európának az alábbi területeken kell cselekednie:

- Innováció: Európában a K+F kiadások aránya 2 % alatt van, ami elmarad az USA-beli 2,6 %-tól és Japán 3,4 %-ától. Ez elsősorban a magánberuházások alacsonyabb szintjének tulajdonítható. Nem csak az abszolút értékben K+F-re fordított összegek számítanak. Európának a kutatási kiadások hatására és összetételére kell összpontosítania, és Uniószerre javítania kell a magánszektor K+F-be történő beruházásaira vonatkozó feltételeket. Az Egyesült Államokhoz viszonyított lemaradásunk 50 %-ban a csúcstechnológiai cégek alacsonyabb számával magyarázható.
- Oktatás, képzés és élethosszig tartó tanulás: A diákok negyede gyenge olvasási készséggel rendelkezik, hétből egy korán kimarad az oktatásból és a képzésből. Mintegy 50 % végez középfokon, ez azonban gyakran nem egyezik a munkaerőpiac szükségleteivel. A 25–34 évesek közül háromból kevesebb mint egynek van felsőoktatási végzettsége: ez az arány az USA-ban 40 %, Japánban pedig meghaladja az 50 %-ot. A Sanghaj-index alapján a világ 20 legjobb egyeteme között csak két európai van.
- Digitális társadalom: Az információs és kommunikációs technológiák iránti globális kereslet 2 000 milliárd EUR értékű piacot jelent, ennek azonban csak negyede származik

európai vállalkozásoktól. Európa elmarad a nagy sebességű internet használata terén is, ami – többek között a vidéki területeken – hátrányosan érinti innovációs képességünket, a tudás online terjesztését és az áruk és szolgáltatások online forgalmazását.

Az e prioritás keretében történő fellépés növeli Európa innovatív kapacitásait, javítja az oktatási eredményeket, illetve az oktatási intézmények minőségét és teljesítményét, valamint kiaknázza a digitális társadalomban rejlő gazdasági és társadalmi lehetőségeket. Ezeket az irányvonalakat regionális, nemzeti és uniós szinten is követni kell.

Kiemelt kezdeményezés: „Innovatív Unió”

E kezdeményezés célja, hogy a K+F és az innovációs politika középpontjába a társadalmunk előtt álló olyan kihívásokat helyezzünk, mint az éghajlatváltozás, az energia- és erőforrás-hatékonyság, az egészségügy és a demográfiai változások. Meg kell erősíteni az innovációs lánc egyes szemei közötti kapcsolatot, az alapkutatástól a forgalmazásig.

Uniós szinten a Bizottság a következő célokon fog munkálkodni:

- Az Európai Kutatási Térség kiteljesítése, az energiabiztonságra, a közlekedésre, az éghajlatváltozásra és az erőforrás-hatékonyságra, az egészségre és az öregedésre, a környezetbarát gyártási módszerekre és területgazdálkodásra összpontosító stratégiai kutatási menetrend kialakítása, valamint a tagállamokkal és a régiókkal való közös programozás ösztönzése;
- A vállalkozások innovációs keretfeltételeinek javítása (azaz egységes uniós szabadalom és szakosodott szabadalmi bíróság létrehozása, a szerzői jogokra és védjegyekre vonatkozó szabályok modernizálása, a kkv-k számára jobb szellemijog-védelem biztosítása, az interoperábilis szabványok kialakításának felgyorsítása, a tőkéhez való hozzáférés javítása, a keresletoldali politikák teljes körű alkalmazása, pl. közbeszerzés és intelligens szabályozás révén);
- Európai innovációs partnerségek indítása az uniós és a nemzeti szint együttműködésével annak érdekében, hogy felgyorsuljon az azonosított kihívások kezeléséhez szükséges technológiák kifejlesztése és alkalmazása. Az első ilyen partnerség a következőkre összpontosít majd: „a biogazdaság 2020-ra történő kiépítése”, „az Európa iparának jövőjét formáló kulcsfontosságú alaptechnológiák” és „az idős emberek számára független és társadalmilag aktív életet biztosító technológiák”;
- Az innovációt segítő uniós eszközök (pl. strukturális alapok, vidékfejlesztési alapok, K+F keretprogram, versenyképességi és innovációs keretprogram, stratégiai energiatechnológiai terv) szerepének megerősítése és továbbfejlesztése, ideértve az Európai Beruházási Bankkal (EBB) való szorosabb együttműködést és az adminisztratív eljárások egyszerűsítését, ami – különösen a kkv-k számára – megkönnyítené a finanszírozáshoz való hozzáférést; az élenjárók számára a szén-dioxid-piachoz kapcsolódó innovatív ösztönző mechanizmusok bevezetése;
- A tudáspartnerségek ösztönzése, valamint az oktatás, a vállalkozások, a kutatás és az innováció összekapcsolódásának erősítése az Európai Innovációs és Technológiai Intézeten keresztül, illetve a kezdő innovatív vállalkozások támogatása révén a vállalkozói készség ösztönzése.

Nemzeti szinten a tagállamoknak a következőkről kell gondoskodniuk:

- A nemzeti (és regionális) K+F és innovációs rendszerek reformja annak érdekében, hogy e rendszerek támogassák a kiválóságot és az intelligens specializációt, erősítsék az egyetemek, a kutatók és a vállalkozások közötti együttműködést, megvalósítsák a közös programozást, fokozzák az uniós hozzáadott értéket képviselő területeken folytatott határokon túli együttműködést, és ennek megfelelően átalakítsák a nemzeti finanszírozási eljárásokat, így módon biztosítva a technológia EU-ban történő elterjedését;

- Annak biztosítása, hogy a fiatalok elegendő számban szerezzenek matematikusi, mérnöki, illetve egyéb tudományos végzettséget, illetve az iskolai tantervek középpontjába a kreativitás, innovációs és vállalkozói készség kerüljön;

A tudással kapcsolatos területekre fordított kiadások középpontba helyezése, ideértve az adókedvezmények és egyéb pénzügyi eszközök alkalmazását, így segítve elő azt, hogy az üzleti szféra nagyobb mértékben ruházzon be a K+F-be.

Kiemelt kezdeményezés: „Mozgásban az ifjúság”

E kezdeményezés célja, hogy a kiválóság és a tőke kombinálása, illetve a diák- és gyakornokmobilitás ösztönzése révén növelje Európa felsőoktatási intézményeinek teljesítményét és nemzetközi vonzerejét, Uniós-szerte javítsa az oktatás és képzés valamennyi szintjének minőségét, valamint javítsa a fiatalok foglalkoztatási lehetőségeit.

Uniós szinten a Bizottság a következő célokon fog munkálkodni:

- Az Unió mobilitási, egyetemi és kutatói programjainak (pl. Erasmus, Erasmus Mundus, Tempus és Marie Curie) integrálása és javítása, valamint a nemzeti programokkal és erőforrásokkal történő összekapcsolása;
- A felsőoktatás (tantervek, irányítás és finanszírozás) modernizációjának felgyorsítása, ideértve a felsőoktatási intézmények teljesítményének és az oktatási eredményeknek a nemzetközi összehasonlítását;
- A vállalkozói készséget az ifjú szakemberek körében mobilitási programok révén népszerűsítő módszerek kidolgozása;
- A nem formális és informális tanulás elismerésének ösztönzése;
- Az ifjúság munkába állását segítő keretprogram megalkotása, amely felvázolja az ifjúsági munkanélküliségi ráta csökkentését lehetővé tévő irányvonalakat: ennek révén a tagállamok és a szociális partnerek együttműködésével lehetővé válna, hogy a fiatalok szakmai gyakorlat, gyakornokság vagy egyéb munkatapasztalat révén belépjenek a munkaerőpiacra. Ideértendő „az első EURES-állásod” elnevezésű program is, amelynek keretében az EU-n belüli mobilitás ösztönzése révén növelnék a fiatalok munkalehetőségeit.

Nemzeti szinten a tagállamoknak a következőkről kell gondoskodniuk:

- Az oktatási és képzési rendszerek valamennyi szintjére fordított hatékony beruházások (az iskola előtti neveléstől a felsőoktatásig);
- Az oktatási eredmények javítása valamennyi szinten (iskola előtti nevelés, alap-, közép- és felsőfokú oktatás és szakképzés), a kulcsfontosságú készségekre kiterjedő és a lemorzsolódás mértékének csökkentésére irányuló integrált megközelítés révén;
- Az oktatási rendszerek nyitottságának és relevanciájának növelése egyrészt nemzeti képesítési keretrendszerek kialakítása, másrészt a tanulási kimenet és a munkaerő-piaci igények egymáshoz való közelítése révén.
- A fiatalok munkaerőpiacra való belépésének segítése egy – többek között az irányítást, tanácsadást és szakmai gyakorlatot felölelő – integrált fellépés révén.

Kiemelt kezdeményezés: „Európai digitális menetrend”

E kezdeményezés célja, hogy a nagy sebességű és szupergyors internetre és az interoperábilis alkalmazásokra épülő egységes digitális piac révén fenntartható gazdasági és szociális előnyöket teremtsen, valamint 2013-ig mindenkinek szélessávú, 2020-ig pedig mindenki számára ennél is sokkal gyorsabb, legalább 30 Mbps sebességű internet-hozzáférést biztosítson, az európai háztartások legalább fele pedig a 100 Mbps-t meghaladó internetkapcsolatra szóló előfizetéssel rendelkezzen.

Uniós szinten a Bizottság a következő célokon fog munkálkodni:

- A nyitott és versenyképes, nagy sebességű internetes infrastruktúrába és a kapcsolódó szolgáltatásokba való beruházásokat ösztönző stabil jogi keret létrehozása;
- Hatékony frekvenciapolitika kidolgozása;
- A strukturális alapok e menetrend megvalósítását elősegítő felhasználásának megkönnyítése;
- Az online tartalom és szolgáltatások valóban egységes piacának megteremtése (határok nélküli és biztonságos, magas fokú bizalmat élvező uniós webszolgáltatások és digitálistartalom-piacok, kiegyensúlyozott, a jogokat egyértelműsítő szabályrendszer, multiterritoriális engedélyek, a jogtulajdonosok számára megfelelő védelem és díjazás, Európa gazdag kulturális öröksége digitalizálásának aktív támogatása, valamint az internet globális irányításának alakítása);
- A kutatási és innovációs alapok reformja és az IKT-ra fordított támogatások növelése annak érdekében, hogy a kulcsfontosságú stratégiai területeken megerősítsük Európa technológiai erejét, a nagy növekedési potenciállal rendelkező kkv-k számára megteremtsük a feltörekvő piacokon való vezető szerep lehetőségét, valamint valamennyi gazdasági ágban ösztönözzük az IKT-innovációt;
- Az európai polgárok internet-hozzáféréseinek és -előfizetésének ösztönzése, elsősorban a digitális jártasság és hozzáférhetőség támogatására irányuló intézkedések révén.

Nemzeti szinten a tagállamoknak a következőkről kell gondoskodniuk:

- A nagy sebességű internetre irányuló operatív stratégiák felvázolása és a közfinanszírozás – ideértve a strukturális alapokat – azon területekre összpontosítása, amelyeket a magánberuházás nem fed le teljesen;
- A hálózatbővítés költségeinek csökkentése érdekében az építési munkálatok koordinálását lehetővé tévő jogi keret létrehozása;
- A hozzáférhető, modern online szolgáltatások (pl. e-ügyintézés, online egészségügy, intelligens otthon, digitális készségek, biztonság) bevezetésének és alkalmazásának elősegítése.

Fenntartható növekedés – erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság

A fenntartható növekedés a következőket jelenti: erőforrás-hatékony, fenntartható és versenyképes gazdaság megteremtése, Európa vezető szerepének kihasználása az új folyamatok és – többek között környezetbarát – technológiák fejlesztéséért folyó versenyben, az IKT-t alkalmazó intelligens hálózatok bővítésének felgyorsítása, az uniós hálózatok felhasználása, valamint vállalkozásaink versenyelőnyének megerősítése, elsősorban a gyártásban és a kkv-k körében, illetve azáltal, hogy a fogyasztókat hozzásegítjük az erőforrás-hatékonyság nagyra értékeléséhez. Ez a megközelítés hozzásegíti az EU-t ahhoz, hogy alacsony szén-dioxid-kibocsátású, korlátos erőforrásokkal működő világban is prosperáljon, és megelőzze a környezetkárosodást, a biodiverzitás csökkenését és az erőforrások nem fenntartható használatát, illetve erősíti majd a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót.

Európának az alábbi területeken kell cselekednie:

- Versenyképesség: Az EU jólétének alapja a kereskedelem: az Unió a világ minden részére exportál, valamint nyersanyagokat és késztermékeket importál. Az exportpiacokon és a nyersanyagpiacok nagy részén növekvő nyomással szembesülünk, ezért nagyobb termelékenység révén növelnünk kell versenyképességünket fő kereskedelmi partnereinkkel szemben. Foglalkoznunk kell az euroövezeten belüli és az EU-n belüli relatív versenyképességgel. Az EU elsőként tett lépéseket környezetbarát megoldások felé, előnye azonban csökken fő versenytársaival, különösen Kínával és Észak-Amerikával szemben. Az EU-nak fenn kell tartania vezető szerepét a környezetbarát technológiák piacán, amelyek erőforrás-hatékonyságot biztosítanak a gazdaságban, megszüntetik a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák szűk keresztmetszeteit, ezáltal pedig növelik ipari versenyképességünket.
- Az éghajlatváltozás elleni küzdelem: Éghajlat-változási céljaink elérése érdekében az elkövetkező évtizedben jelentősebb mértékben és gyorsabban kell csökkentenünk károsanyag-kibocsátásunkat, mint az elmúlt évtizedben, és teljes mértékben ki kell használnunk az új technológiák – pl. a szén-dioxid-leválasztás és -megkötés – kínáta lehetőségeket. Az erőforrás-hatékonyság javítása nagymértékben korlátozná a kibocsátást, pénzt takarítana meg, és élénkítené a gazdasági növekedést. Ez nemcsak a kibocsátásintenzív gazdasági ágazatokat érinti, hanem valamennyi ágazatot. Fokoznunk kell gazdaságaink éghajlati kockázatokkal szembeni ellenálló képességét.
- Tiszta és hatékony energia: Energiaügyi céljaink elérése lehetővé tenné, hogy 2020-ig 60 milliárd EUR-val kevesebb értékben importáljunk olajat és gázt. Ez nemcsak pénzügyi megtakarítást jelent, hanem energiabiztonságunk szempontjából is elengedhetetlen. Az európai energiapiaci integráció folytatása további 0,6–0,8 %-kal növelheti a GDP-t. A megújuló energiaforrások használatának 20 %-ra való növelésére irányuló uniós célkitűzés megvalósítása esetén több mint 600 000 munkahely jöhetne létre az EU-ban. Ha ehhez hozzáadjuk az energiahatékonyságra irányuló 20 %-os célkitűzést, akkor 1 millió új munkahely a tét.

Az e prioritás keretében történő fellépéshez oly módon kell végrehajtanunk kibocsátáscsökkentési vállalásainkat, hogy – többek között az innovatív technológiai megoldások elterjedése révén – a lehető legalacsonyabb költségek mellett a lehető legnagyobbak legyenek az előnyök. Ezenfelül arra kell törekednünk, hogy a növekedést függetlenítsük az energiafelhasználástól, és hogy gazdaságunk hatékonyabban használja az erőforrásokat, ami nem csak versenyelőnyt biztosít majd Európának, hanem csökkenti a nyersanyag- és áruellátásban fennálló, külső forrásoktól való függést is.

Kiemelt kezdeményezés: „Erőforrás-hatékony Európa”

E kezdeményezés célja, hogy elősegítse az erőforrás-hatékony és alacsony szén-dioxid-kibocsátású olyan gazdaság felé való elmozdulást. További cél, hogy gazdasági növekedésünket függetlenítsük az erőforrás- és energiafelhasználástól, csökkentsük CO₂-kibocsátásunkat, javítsuk versenyképességünket, és fokozzuk energiabiztonságunkat.

Uniós szinten a Bizottság a következő célokon fog munkálkodni:

- Az uniós pénzügyi eszközök (pl. vidékfejlesztés, strukturális alapok, K+F keretprogram, transzeurópai hálózatok, EBB) mobilizálása egy következetes finanszírozási stratégia keretében, amely összevonja az uniós, az állami és a magánfinanszírozást;

- A piaci alapú eszközök (pl. kibocsátáskereskedelem, az energiaadóztatás felülvizsgálata, állami keretszabályok, a környezetbarát közbeszerzés szélesebb körben való használatának ösztönzése) alkalmazására vonatkozó keret megteremtése;
- Javaslatok előterjesztése a közlekedési ágazat modernizálására és szén-dioxid-mentesítésére, ezáltal pedig a versenyképesség növeléséhez való hozzájárulás. Ezt a következő intézkedésekkel segíthetjük elő: az elektromos mobilitás hálózati infrastruktúrájának korai kialakítása, intelligens közlekedésszervezés, jobb logisztika, a közúti, a légi és a vízi járművek szén-dioxid-kibocsátásának csökkentésére való törekvés, ideértve egy európai „környezetbarát autó kezdeményezést” is, amely a kutatás, a közös szabványok felállítása és a szükséges infrastruktúra létrehozása révén új technológiákat – többek között elektromos- és hibridautó-gyártást – eredményez majd;
- Az európai hozzáadott értéket jelentő stratégiai projektek végrehajtásának felgyorsítása a kritikus szűk keresztmetszetek – elsősorban a határokon átnyúló szakaszok és az intermodális közlekedési csomópontok (városok, kikötők, logisztikai platformok) – kezelése érdekében;
- A belső energiapiac kiteljesítése és a stratégiai energiatechnológiai (SET) terv végrehajtása, valamint a megújuló energiaforrások használatának ösztönzése az egységes piacon;
- Az európai hálózatok (többek között a transzeurópai energiahálózatok) európai szuperhálózattá alakítására vonatkozó kezdeményezés előterjesztése, a megújuló energiaforrások hálózatba való bekötése során intelligens hálózatok és összekapcsolódási pontok kialakítása (a strukturális alapok és az EBB támogatásával). Ennek keretében az EU számára stratégiai jelentőségű infrastrukturális projektek támogatása a balti- és a földközi-tengeri országokban, a Balkán-félszigeten és Euráziában;
- A felülvizsgált energiahatékonysági cselekvési terv elfogadása és végrehajtása, és jelentős erőforrás-hatékonysági program ösztönzése (ennek során egyaránt támogatni kell a kkv-ket és a háztartásokat) a strukturális és egyéb alapok pénzeszközeinek innovatív beruházási rendszerek különösen sikeres modelljein keresztül történő felhasználásával; mindezen keresztül a fogyasztási és termelési szerkezet változásának elősegítése;
- Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, erőforrás-hatékony és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság 2050-ig történő megteremtéséhez szükséges strukturális és technológiai változások kidolgozása, ami lehetővé teszi, hogy az EU elérje kibocsátáscsökkentési és biodiverzitásra irányuló céljait. Ide tartozik a katasztrófamegelőzés és -kezelés, a kohézióhoz, mezőgazdasághoz, vidékfejlesztéshez és tengerpolitikához való hozzájárulás növelése az éghajlatváltozás kezelése érdekében, elsősorban az erőforrások hatékonyabb felhasználásán alapuló alkalmazkodási intézkedések révén, amelyek a globális élelmezésbiztonság javítását is elősegítik majd.

Nemzeti szinten a tagállamoknak a következőkről kell gondoskodniuk:

- A környezetvédelmi szempontból káros támogatások fokozatos megszüntetése, ami alól csak a szociálisan rászorulókat mentesíthetik;
- Piaci alapú eszközök – adójellegű ösztönzők, közbeszerzés – alkalmazása a termelési és fogyasztási módszerek megváltoztatása érdekében;
- Intelligens, korszerű és teljes mértékben összekapcsolódó közlekedési és energetikai infrastruktúra kifejlesztése és az IKT-k teljes körű alkalmazása;
- Az infrastrukturális projektek összehangolt végrehajtása az uniós törzshálózaton belül, ami jelentős mértékben hozzájárul az Unió közlekedési rendszerének hatékonyabbá tételéhez;
- A torlódás és szennyezőanyag-kibocsátás fő színteréül szolgáló városi közlekedésre való összpontosítás;
- Az energiafogyasztás és az erőforrás-használat csökkentése a szabályozás, az épületek energiateljesítményére vonatkozó normák és piaci ösztönzők, mint pl. az adóztatás, támogatások és közbeszerzés segítségével; a középületek energiahatékonyságának növelését, valamint a hatékonyabb újrahasznosítást célzó beruházások elősegítése a strukturális alapok révén;
- Energiatakarékos eszközök ösztönzése, amelyek segítségével az energiateljesítmény – pl. az IKT-kat alkalmazó – ágazatok hatékonysága növelhető lenne.

Kiemelt kezdeményezés: „Iparpolitika a globalizáció korában”

A gazdasági válság érzékenyen érintette az ipart, különösen pedig a kkv-kat. Valamennyi ágazat szembesül a globalizáció támasztotta kihívásokkal, és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság követelményeinek megfelelően adaptálja gyártási folyamatait és termékeit. A kihívás eltérő mértékben érinti az egyes ágazatokat: némelyeknek esetleg teljesen át kell alakulniuk, mások számára azonban új üzleti lehetőségeket kínál. A Bizottság szorosan együttműködik majd a különböző ágazatokban érdekelt felekkel (vállalkozások, szakszervezetek, a tudományos élet képviselői, nem kormányzati szervezetek, fogyasztói szervezetek), és kialakítja majd a modern iparpolitika kereteit annak érdekében, hogy ösztönözze a vállalkozói tevékenységet, hozzásegítse az ipart a kihívások leküzdéséhez, fokozza Európa kitermelő, feldolgozó és szolgáltatási iparának versenyképességét, valamint segítse az ipari ágazatokat a globalizáció és a környezetbarát gazdaság kínálta lehetőségek kiaknázásában. E keretek az egyre nemzetközibbé váló értéklánc valamennyi elemét érinteni fogják, a nyersanyagokhoz való hozzáféréstől kezdve az értékesítés utáni szolgáltatásokig.

Uniós szinten a Bizottság a következő célokon fog munkálkodni:

- Olyan iparpolitika megalkotása, amely megteremti a lehető legjobb környezetet az erős, versenyképes és diverzifikált európai ipari bázis fenntartásához és fejlesztéséhez, és támogatja a feldolgozóipari ágazatok energia- és erőforrás-hatékonyabbá tételét;
- A különböző szakpolitikai eszközöket (pl. intelligens szabályozás, korszerűsített közbeszerzés, versenyszabályok, valamint szabványosítás) kombináló iparpolitika horizontális megközelítése;
- Az üzleti környezet javítása – különösen a kkv-k esetében – az európai üzleti tevékenység tranzakciós költségeinek csökkentése, a klaszterek támogatása és a finanszírozáshoz való hozzáférés javítása révén;
- A nehéz helyzetben lévő ágazatok jövőorientált tevékenységek irányába történő elmozdulásának elősegítése többek között azáltal, hogy a készségeket gyorsan átcsoportosítják a gyorsan növekvő ágazatokba és piacokra, valamint az uniós állami támogatási rendszeren, illetve a Globalizációs Alkalmazkodási Alapon keresztül nyújtott támogatás révén;
- A kevesebb természeti erőforrást felhasználó technológiák és termelési módszerek ösztönzése, az EU meglévő természeti kincseire fordított beruházások növelése;
- A kkv-k nemzetközivé válásának elősegítése;
- Az ipar számára az egységes piachoz és a nemzetközi piachoz való hatékony hozzáférést biztosító közlekedési és logisztikai hálózatok kialakítása;
- A fő globális kihívások kezelését és a Galileo és a globális környezetvédelmi és biztonsági megfigyelés (GMES) végrehajtását segítő eszközöket rendelkezésre bocsátó, hatékony űrpolitika;
- Az európai turisztikai ágazat versenyképességének javítása;
- A szabályozás felülvizsgálata a szolgáltatási és feldolgozóipari ágazat nagyobb erőforrás-hatékonyság felé való elmozdulásának elősegítése érdekében (ideértve a hatékonyabb újrahasznosítást is). Az európai szabványosítás módszerének javítása annak érdekében, hogy az európai és nemzetközi szabványok az európai ipar hosszú távú versenyképességét szolgálják. Ide tartozik a kulcsfontosságú alaptermotechnológiák forgalmazása és használatbavétele;
- A hosszú távú munkavállalói és fogyasztói bizalom biztosításában fő szerepet játszó vállalati szociális felelősséget ösztönző uniós stratégia megújítása.

Nemzeti szinten a tagállamoknak a következőkről kell gondoskodniuk:

- Az innovációs ösztönzők növelése érdekében a közbeszerzés révén az üzleti környezet javítása, főleg az innovatív kkv-k számára;
- A szellemi tulajdon érvényesítési feltételeinek javítása;

- A vállalkozásokra nehezedő adminisztratív terhek csökkentése és a rájuk vonatkozó jogszabályok minőségének javítása;
- A különböző szektorokban érdekelt felekkel (vállalkozások, szakszervezetek, a tudományos élet képviselői, nem kormányzati szervezetek, fogyasztói szervezetek) való szoros együttműködés azzal a céllal, hogy azonosítsák a szűk keresztmetszeteket, és közösen elemezzék az erős ipari és tudásbázis fenntartásának lehetőségeit, valamint azt a kérdést, hogy milyen módon juthat az EU vezető szerephez a globális fenntartható fejlődésben.

Inkluzív növekedés – magas foglalkoztatás, valamint gazdasági, szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság

Az inkluzív növekedés azt jelenti, hogy magas foglalkoztatottság, a készségek fejlesztésébe való beruházás, a szegénység leküzdése és a munkaerőpiac modernizálása, valamint képzési és szociális védelmi rendszerek révén az emberek képessé válnak az előttük álló változások felmérésére, a változások kezelésére és összetartóbb társadalom kialakítására. Rendkívül fontos szempont az is, hogy a gazdasági növekedés előnyei az Unió teljes területére eljussanak – beleértve a legkülsőbb régiókat is –, tehát erősítsék a területi kohéziót. Ez a növekedés arról is szól, hogy valamennyi polgár egész élete során hozzáférési lehetőségekhez és esélyekhez jusson. Európának teljes mértékben ki kell használnia munkaerő-potenciálját ahhoz, hogy szembenézhesen az idősödő népesség és a növekvő globális verseny támasztotta kihívással. Szükség lesz a nemek közötti egyenlőséget fokozó politikák kidolgozására annak érdekében, hogy növeljük a munkaerő-piaci részvételt, azaz fokozzuk a növekedést és a társadalmi kohéziót.

Európának az alábbi területeken kell cselekednie:

- Foglalkoztatás: A demográfiai változások miatt a munkaképes korúak száma csökkenni fog. Jelenleg a munkaképes korú népességnek csak kétharmada áll alkalmazásban: ez az arány az Egyesült Államokban és Japánban 70 % felett van. Különösen a nők és az idősek foglalkoztatási aránya alacsony. A fiatalokat keményen sújtotta a válság, körükben 21 % a munkanélküliek aránya. Nagy a kockázata annak, hogy a munka világából kimaradók, illetve ahhoz csak lazán kapcsolódók teljesen elveszítik a munkaerőpiacra fenntartott kapcsolatot.
- Szakképzettség: Megközelítőleg 80 millióan csak gyenge vagy alapkészségekkel rendelkeznek, az élethosszig tartó tanulás pedig elsősorban a legképzettebbeket segíti. 2020-ig 16 millióval nő majd a felsőfokú képzettséget igénylő állások száma, az alacsony képesítéssel rendelkezőknek fenntartott állások száma pedig 12 millióval csökkenni fog. A hosszabb karrier érdekében életünk során előfordulhat, hogy új készségeket kell elsajátítanunk vagy kifejlesztenünk.
- A szegénység elleni küzdelem: A válság előtt 80 millió embert veszélyeztetett a szegénység, köztük 19 millió gyermeket. A foglalkoztatottak 8 %-a nem keres eleget ahhoz, hogy a szegénységi küszöb felett éljen. Különösen a munkanélküliek vannak veszélyben.

Az e prioritás keretében való fellépés megkívánja a foglalkoztatási, az oktatási és a képzési politika, valamint a szociális védelmi rendszerek korszerűsítését és megerősítését egyrészt a munkaerő-piaci részvétel növelése, másrészt a strukturális munkanélküliség csökkentése és az üzleti élet szereplői körében a vállalati szociális felelősség erősítése révén. Ebben a tekintetben fontos szerephez jut a gyermekgondozási létesítményekhez és más eltartottak gondozásához való hozzáférés. Az emberek

új feltételekhez való alkalmazkodásában és az esetleges karrierváltásban kulcsfontosságú lesz a rugalmas biztonság elveinek végrehajtása és az új készségek elsajátításának lehetővé tétele. Nagy erőfeszítést kell tennünk annak érdekében, hogy legyőzzük a szegénységet és a társadalmi kirekesztettséget, és csökkentsük az egészségügyben fennálló egyenlőtlenségeket, ezáltal biztosítva, hogy mindenki egyformán részesül a növekedés előnyeiből. Hasonlóan fontos az a képesség, hogy biztosítsuk az egészséges és aktív időskor lehetőségét, ezen keresztül pedig a társadalmi kohéziót és a nagyobb termelékenységet.

Kiemelt kezdeményezés: „Új készségek és munkahelyek menetrendje”

E kezdeményezés célja a munkaerőpiac korszerűsítése annak érdekében, hogy növeljük a foglalkoztatottság szintjét, és biztosítsuk szociális modelljeink fenntarthatóságát. Ez azt jelenti, hogy új készségek elsajátításán keresztül lehetővé tesszük a jelen és a jövő dolgozóinak, hogy könnyebben alkalmazkodjanak az új feltételekhez, illetve szükség esetén pályát váltsanak, hozzájárulva ezzel a munkanélküliség csökkenéséhez és a termelékenység növekedéséhez.

Uniós szinten a Bizottság a következő célokon fog munkálkodni:

- A „rugalmas biztonság” programja második szakaszának az európai szociális partnerekkel együtt történő megalkotása és végrehajtása, a gazdasági átmenetek jobb kezelését lehetővé tévő módszerek azonosítása, a munkanélküliség elleni küzdelem és az aktivitási ráta növelése;
- A jogszabályi keretnek az intelligens szabályozás elveivel összhangban történő, a változó foglalkoztatási mintáknak (pl. munkaidő, kiküldött munkavállalók) és a munkahelyen tapasztalható új egészségügyi és biztonsági kockázatoknak megfelelő módosítása;
- A strukturális alapokból – elsősorban az Európai Szociális Alapból (ESZA) – biztosított pénzügyi támogatás segítségével a munkaerő Unión belüli mobilitásának megkönnyítése és ösztönzése, valamint a munkaerő-piaci kereslet és kínálat összehangolása; előrettekintő és átfogó munkaerő-piaci migrációs politika ösztönzése, amely rugalmasan reagál a munkaerőpiac prioritásaira és szükségleteire;
- A szociális partnerek kapacitásának megerősítése, a szociális párbeszéd problémamegoldó képességének teljes alkalmazása valamennyi szinten (EU, nemzeti/regionális, ágazati, vállalkozások), valamint a munkaerő-piaci intézmények – ideértve a tagállamok állami foglalkoztatásügyi szolgálatait – közötti együttműködés erősítése;
- A valamennyi érdekelt félre kiterjedő oktatási és képzési együttműködést szolgáló stratégiai keret kialakításának jelentős ösztönzése. Ennek – a tagállamokkal, a szociális partnerekkel és szakértőkkel együttműködve – el kell vezetnie az élethosszig tartó tanulás elveinek alkalmazásához, többek között a különböző oktatási és képzési rendszerek és szintek közötti rugalmas tanulási lehetőségek biztosítása, illetve a szakképzés vonzerejének növelése révén. Ki kell kérni az európai szociális partnerek véleményét annak érdekében, hogy e területen saját kezdeményezést indítsanak;
- Annak biztosítása, hogy a szakképzés, az általános, a felső- és a felnőttoktatás lehetővé tegye a továbbtanuláshoz és a munkaerő-piaci részvételhez szükséges készségek elsajátítását, valamint az oktatás/képzés és a munka közös nyelvének és eszközének, a készségek, kompetenciák és foglalkozások európai keretének (ESCO) kidolgozása.

Nemzeti szinten a tagállamoknak a következőkről kell gondoskodniuk:

- A munkaerő-piaci szegmentáció csökkentését, az átmenetek megkönnyítését, a munka és a magánélet összeegyeztetését lehetővé tévő, az Európai Tanács által elfogadott „rugalmas biztonsági elvek” nemzeti módoszatainak végrehajtása;
- Az adó- és szociális juttatási rendszerek hatékonyságának felülvizsgálata és rendszeres ellenőrzése abból a szempontból, hogy megéri-e munkába állni. Ennek során különös figyelmet kell fordítani az alacsony képzettségűekre, és meg kell szüntetni az önfoglalkoztatás útjában álló akadályokat;

- A munka és a magánélet egyensúlyának és az aktív öregedés új formáinak népszerűsítése, valamint a nemek közötti egyenlőség növelése;
- A szociális párbeszédből fakadó eredmények hatékony végrehajtásának ösztönzése és ellenőrzése;
- Nemzeti képesítési keretrendszerek létrehozása révén az európai képesítési keretrendszer alkalmazásának jelentős előmozdítása;
- Annak biztosítása, hogy a szakképzés, az általános, a felső- és a felnőttoktatás – beleértve a nem formális és az informális tanulást is – lehetővé tegye a továbbtanuláshoz és a munkaerő-piaci részvételhez szükséges készségek elsajátítását;
- Az oktatás/képzés és a munka világa közötti partnerségek létrehozása, különösen a szociális partnereknek az oktatási és képzési igények tervezésébe való bevonása révén.

Kiemelt kezdeményezés: „Szegénység elleni európai platform”

E kezdeményezés célja, hogy a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évére alapozva biztosítsa a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót, felhívja a figyelmet a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők alapvető jogaira, és elismertesse azokat, ezáltal pedig lehetővé tegye, hogy ezek az emberek méltóságban, a társadalom aktív tagjaként élhessenek.

Uniós szinten a Bizottság a következő célokon fog munkálkodni:

- A társadalmi kirekesztés és szociális védelem terén eddig alkalmazott nyitott koordinációs módszer átalakítása részben egy kölcsönös ellenőrzést és a bevált módszerek cseréjét lehetővé tévő együttműködési platformmá, részben egy, az állami és magánszereplőknek a társadalmi kirekesztés csökkentésére irányuló elkötelezettségét növelő eszközzé, továbbá konkrét intézkedések elősegítése, többek között a strukturális alapok, különösen pedig az ESZA által folyósított, célzott támogatás révén;
- A legsérülékenyebbeket segítő szociális innovációkat lehetővé tévő programok kialakítása és végrehajtása, innovatív oktatás, képzés és munkalehetőségek biztosítása a nélkülözhető közösségek számára, a diszkrimináció (pl. a fogyatékkal élők esetében) elleni küzdelem, a migránsok integrációjára irányuló új menetrend, amely lehetővé teszi számukra, hogy kibontakoztassák a bennük rejlő képességeket;
- A szociális védelmi és nyugdíjrendszerek megfelelőségének és fenntarthatóságának értékelése, valamint az egészségügyi ellátásokhoz való jobb hozzáférést biztosító módozatok azonosítása.

Nemzeti szinten a tagállamoknak a következőkről kell gondoskodniuk:

- A megosztott kollektív és egyéni felelősség tudatosítása a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem terén;
- A különösen veszélyeztetett csoportok (pl. egyszülős családok, idős nők, kisebbségek, romák, fogyatékkal élők és hajléktalanok) konkrét körülményeinek kezelésére irányuló intézkedések kidolgozása és végrehajtása;
- A társadalombiztosítási és nyugdíjrendszerek kiterjesztése a jövedelemtámogatás és az egészségügyhöz való hozzáférés megfelelő szintjének biztosítása érdekében.

3. HIÁNYZÓ LÁNCSZEMEK ÉS SZŰK KERESZTMETSZETEK

A stratégia céljainak elérése érdekében mozgósítani kell minden uniós szakpolitikát, jogi aktust és eszközt, beleértve a pénzügyi eszközöket is. A Bizottság szándéka az, hogy legfontosabb szakpolitikáit és azok eszközeit, így az egységes piacot, a költségvetést és az EU külgazdasági programját olyan irányba fejlessze tovább, hogy azok hozzájáruljanak az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósításához. Az Európa 2020 program szerves részét képezik azok az operatív javaslatok, amelyek arra hivatottak, hogy biztosítsák ezt a hozzájárulást.

3.1. Egységes piac a 21. századi Európa számára

A növekedés és a munkahelyteremtés nem valósulhat meg az egységes piac megerősítése, elmélyítése és kiszélesítése nélkül. A legfrissebb fejlemények mindazonáltal az integrációs folyamat kifulladásáról és az egységes piaccal kapcsolatos kiábrándultságról tanúskodnak. A válság felélesztette a gazdasági nacionalizmus csábítását. A Bizottság ébersége és a tagállamok közös felelősségének tudata mindaddig meggátolta a dezintegráció felé való sodródást. Új lendületre – valódi politikai elkötelezettségre – van azonban szükség annak érdekében, hogy az alább felsorolt kezdeményezések gyors elfogadása révén „újraindítsuk” az egységes piacot. E politikai kötelezettségvállalásnak az egységes piac hiányzó láncszemeit pótló számos intézkedésre kell kiterjednie.

A vállalkozások nap mint nap tapasztalják, hogy az egységes piac létezése ellenére továbbra is számos tényező akadályozza a határokon átnyúló üzleti tevékenységet. Érzékelik, hogy a különböző hálózatok nincsenek megfelelően összekapcsolva, hogy az egységes piac működésére vonatkozó szabályok végrehajtása nem egyenletes. Gyakran előfordul, hogy a vállalkozások és a polgárok ugyanabban az ügyben eljárva még mindig 27 különböző jogrendszerrel találkoznak. Miközben az európai vállalkozások a mai napig a piac szétaprózottságának és az eltérő szabályoknak a valóságával szembesülnek, kínai, egyesült államokbeli vagy japán versenytársaik teljes mértékben kiaknázzhatják a hatalmas hazai piac nyújtotta előnyöket.

Amikor az egységes piac gondolata felmerült, még nem terjedt el az internet, a növekedés egyik fő mozgatórugóját még nem az információs és kommunikációs technológiák jelentették, és a szolgáltatások még nem képezték az európai gazdaság meghatározó részét a maihoz hasonló mértékben. Az új szolgáltatások térnyerése (média- és tartalomszolgáltatások, egészségügyi szolgáltatások, intelligens energiafogyasztás-mérés stb.) hatalmas lehetőségeket tartogat, ám Európa csak akkor lesz képes kihasználni ezeket, ha felszámolja a szétaprózottságot, amely napjainkban az online tartalmak áramlását, illetve a fogyasztók és a vállalkozások e tartalmakhoz való hozzáférését akadályozza.

Ahhoz, hogy az egységes piac hozzájáruljon az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósításához, jól működő, egymással összeköttetésben álló piacokra van szükség, ahol a verseny és a fogyasztók hozzáférése ösztönzi a növekedést és az innovációt. A szolgáltatási irányelv alapján nyílt és egységes piacot kell létrehozni, biztosítva ugyanakkor a fogyasztók számára nyújtott szolgáltatások minőségének megőrzését. A szolgáltatási irányelv maradéktalan végrehajtása 45 %-kal növelheti a kereskedelmi szolgáltatások forgalmát, és 25 %-kal növelheti a közvetlen külföldi tőkebefektetéseket, ami összességében 0,5–1,5 % közötti GDP-növekedést eredményezhet.

Javítani kell a kkv-k egységes piachoz való hozzáférését is. Konkrét szakpolitikai kezdeményezéseket kell kidolgozni a vállalkozói tevékenység előmozdítására, például egyszerűsíteni kell a társasági jogot (csődeljárások, zártkörű társaságok statútuma stb.), és elő kell segíteni, hogy a vállalkozók egy esetleges üzleti kudarc után újrakezdhesék vállalkozói tevékenységüket. Lehetőséget kell adni az európai polgároknak arra, hogy teljes mértékben részesek legyenek az egységes piacnak. Ehhez több lehetőséget kell teremteni számukra arra, hogy a határon túlról vásároljanak árukat és szolgáltatásokat – különösen online úton –, és elő kell segíteni, hogy nagyobb bizalommal forduljanak az ilyen vásárlások felé.

A versenypolitika végrehajtásán keresztül a Bizottság a vállalkozások esélyegyenlőségének megőrzése és a nemzeti protekcionizmus elleni harc révén biztosítani fogja, hogy az egységes piac

nyitott maradjon. A versenypolitika azonban ezen túlmenően is szerepet kap az Európa 2020 célkitűzéseinek megvalósításában: biztosítani fogja – például a szabadalmak és tulajdonjogok védelme révén –, hogy a piacok megfelelő környezetet képezzenek az innováció számára. A piaci visszaélések és a vállalkozások közötti versenyellenes megállapodások megakadályozása az innováció ösztönzésének biztosítója. Az Európa 2020 céljainak megvalósításához az állami támogatási politika is tevékenyen hozzájárulhat az innovatívabb, hatékonyabb és környezetbarátabb technológiákat szolgáló kezdeményezések elindítása és támogatása révén, illetve az állami beruházástámogatáshoz, a kockázati tőkéhez és a kutatási és fejlesztési támogatásokhoz való hozzáférés megkönnyítésén keresztül.

Az egységes piac szűk keresztmetszeteinek feloldására a Bizottság a következő intézkedéseket javasolja:

- Az egységes piacra vonatkozó intézkedések – például a hálózati szabályozás, a szolgáltatási irányelv és a pénzügyi piacok jogi szabályozását és felügyeletét célzó csomag – idejében és megfelelő módon történő végrehajtásának javítása, ezen intézkedések hatékonyabb érvényesítése, és a felmerülő problémák gyors megoldása.
- Az intelligens szabályozás programjának megvalósítása, többek között irányelvek helyett rendeletek szélesebb körű alkalmazásának megfontolása, a meglévő jogszabályok utólagos értékelése, a piac nyomon követésének megvalósítása, az adminisztratív terhek csökkentése, az adóakadályok elhárítása, az üzleti környezet javítása (különösen a kkv-k számára) és a vállalkozói tevékenység ösztönzése.
- Az uniós és nemzeti jog összhangba hozása a digitális kor kívánalmaival a tartalmak fogyasztók és vállalkozások bizalmát élvező áramlásának elősegítése céljából; ehhez korszerűsíteni kell a felelősségi, szavatossági, szállítási és vitarendezési szabályokat.
- A más uniós tagállamokban működő partnerekkel való szerződéskötés egyszerűsítése és költségeinek csökkentése mind a fogyasztók, mind a vállalkozók számára, a fogyasztói szerződésekre vonatkozó harmonizált megoldások bevezetése uniós modellként szolgáló szerződéses klauzulák kidolgozásával és egy nem kötelezően alkalmazandó európai szerződési jog felé tett lépések felgyorsításával.
- A szerződések érvényesítésének, és a bírósági ítéletek és dokumentumok más uniós országokban való elismertetésének egyszerűsítése és az ezekkel járó költségek csökkentése mind a fogyasztók, mind a vállalkozások számára.

3.2. Befektetés a növekedésbe: kohéziós politika, az uniós költségvetés és a magánérős források mozgósítása

Az Európa 2020 stratégia központi eleme a gazdasági, társadalmi és területi kohézió biztosítása annak érdekében, hogy minden energiát és képességet a stratégia prioritásainak szolgálatába állíthassunk. A kohéziós politika és a megvalósítását célzó strukturális alapok saját jogukon is fontosak, de emellett kiemelkedő szerepet játszanak az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés prioritásainak elérésében tagállami és regionális szinten egyaránt.

A pénzügyi válság jelentős hatást gyakorolt az európai vállalkozások és kormányok beruházás- és innovációfinanszírozási képességére. Az Európa 2020 céljainak eléréséhez elengedhetetlen egy olyan szabályozási környezet kialakítása, amely egyszerre biztosítja a pénzügyi piacok hatékonyságát és biztonságát. Az Európai Uniónak ugyanakkor mindent meg kell tennie azért, hogy

a rendelkezésére álló saját pénzügyi forrásokat más eszközökkel egészítse ki, új utakat tárjon fel a magán- és állami források együttes felhasználása és a szükséges beruházásokat finanszírozó innovatív eszközök kialakítása terén, egyebek mellett a köz-magán társulások (PPP) lehetőségeinek fokozottabb kiaknázásával. Az Európai Beruházási Bank és az Európai Beruházási Alap hozzájárulhat egy olyan pozitív öngerjesztő folyamat, „angyali kör” kialakulásához, amelyben az innováció és a vállalkozói tevékenység a nemzeti szinten jelenleg is működő számos állami kezdeményezéssel partnerségben nyereségesen finanszírozható olyan eszközök révén, amelyek a korai szakaszban nyújtott finanszírozástól a tőzsdei bevezetésig terjedhetnek.

A hosszú távú növekedési prioritásokat az EU többéves pénzügyi keretének is tükröznie kell. Elfogadásukat követően a Bizottság e prioritásokat érvényesíteni fogja a jövő évben benyújtandó, következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslataiban. A vitának nem csupán a támogatások szintjéről kell szólnia, hanem arról is, hogyan járulhatnak hozzá az egyes finanszírozási eszközök, így a strukturális alapok, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési alapok, a kutatási keretprogram és a versenyképességi és innovációs keretprogram az Európa 2020 stratégia céljainak megvalósításához oly módon, hogy e hozzájárulás a lehető leghatásosabb legyen, biztosítsa a hatékonyságot, és uniós hozzáadott értéket teremtsen. Fontos lesz megtalálni, milyen módon növelhető az uniós költségvetés hatása, amely bármily szerény eszközökkel is rendelkezik, ha ezek az eszközök jól célzottak, katalizátorként működve jelentős hatást fejthet ki.

A Bizottság javasolni fogja az Európa 2020 céljainak megvalósítását szolgáló innovatív finanszírozási megoldások kialakítását, a következők révén:

- Az uniós költségvetés hatásosságának és hatékonyságának javítására rendelkezésre álló lehetőségek minél teljesebb kihasználása a prioritások markánsabb meghatározásával és az uniós kiadásoknak az Európa 2020 céljaihoz történő igazításával annak érdekében, hogy megoldást találjunk az uniós finanszírozási eszközök jelenlegi szétaprózottságából fakadó problémákra (pl. kutatás-fejlesztés, innováció; kulcsfontosságú infrastrukturális beruházások a határokon átnyúló energia- és közlekedési hálózatok terén; alacsony széndioxid-kibocsátású technológiák). A költségvetési rendelet felülvizsgálata nyújtotta lehetőséget teljes mértékben ki kell használni arra is, hogy fejlesszük az innovatív pénzügyi eszközökben rejlő lehetőségeket, miközben biztosítjuk a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást.
- A vállalkozások mindeddig kielégítetlen igényeire válaszoló új pénzügyi eszközök kialakítása, elsősorban az Európai Beruházási Bankkal, az Európai Beruházási Alappal és a magánszektorral együttműködésben. A közeljövőben előterjesztendő kutatási és innovációs terv részeként a Bizottság az Európai Beruházási Bankkal és Alappal együttműködésben kezdeményezni fogja további tőke bevonását az innovatív és növekvő vállalkozások finanszírozásába.
- Hatékony európai kockázati tőke-piac megvalósítása és ezáltal a vállalkozások közvetlen tőkepiaci hozzáféréseinek jelentős megkönnyítése, illetve a kezdő vállalkozások és az innovatív kkv-k számára finanszírozást biztosító magánalapokat szolgáló ösztönzők körének szélesítése.

3.3. Külpolitikai eszköztárunk bevetése

A globális növekedés új lehetőségeket kínál majd az európai exportőrök számára, és versenyképes hozzáférést biztosít a legfontosabb importtermékekhez. A külső gazdaságpolitika teljes eszköztárát

mozgósítanunk kell annak érdekében, hogy a nyitottság és a méltányosság elvei alapján működő világpiacokon való részvételünk révén elősegítsük az európai növekedést. Ez amellett, hogy több belső szakpolitika (energia, közlekedés, mezőgazdaság, K+F stb.) külső aspektusát is érinti, elsősorban a kereskedelempolitikára és a nemzetközi makroökonómiai politikai koordinációra vonatkozik. Egy olyan Európa létrehozása, amely nyitott, és amely szabályokon alapuló nemzetközi keretek között működik, a legjobb útja azon előnyök kiaknázásának, amelyeket a globalizáció tartogat a növekedés és a foglalkoztatás számára. Ezzel egyidejűleg az EU-nak határozottabban kell fellépnie a világban, vezető szerepet vállalva a G-20 keretében a jövőbeli gazdasági világrend kialakításában, és a rendelkezésünkre álló valamennyi eszköz tevékeny alkalmazásával az európai érdekek szolgálatában cselekedve.

A következő évtizedben megvalósítandó európai növekedés forrásai között a feltörekvő gazdaságoknak is helyet kell kapniuk. Ezek az országok a középosztály megerősödése nyomán növekvő mértékben importálnak majd olyan termékeket és szolgáltatásokat, amelyek terén az Európai Unió komparatív előnyökkel rendelkezik. A világ legnagyobb kereskedelmi csoportosulásaként az EU akkor lehet sikeres, ha nyitott marad a világ többi része előtt, és szorosan figyelemmel kíséri, mit tesznek más fejlett vagy feltörekvő gazdaságok annak érdekében, hogy elébe menjenek a jövőbeli folyamatoknak, vagy alkalmazkodjanak azokhoz.

Kulcsfontosságú cél, hogy a Kereskedelmi Világszervezet keretében folytatott tárgyalásokon és a kétoldalú megbeszéléseken jobb eredményeket érjünk el az uniós vállalkozások, köztük a kkv-k piacra segítésében, és egyenlő feltételeket biztosítsunk számukra külső versenytársaikkal szemben. Nagyobb figyelmet kell szentelnünk emellett a szabályozásra vonatkozó párbeszédnek, és ésszerűsíteni kell azt, különösen az éghajlat-politika és a környezetbarát növekedés új területein. Lehetőség szerint az egyenértékűség, a kölcsönös elismerés, a legfontosabb területekre vonatkozó szabályozás konvergenciája és szabályaink és szabványaink elfogadtatása révén kell növelnünk globális befolyásunkat.

Az Európa 2020 stratégia nem csupán a tagállamok számára fontos: jelentős lehetőségeket tartogat a tagjelölt országok és az Unió szomszédságát alkotó országok számára is, és elősegítheti saját reformtörekvéseik megalapozását. Ha az uniós szabályokat egyre nagyobb területen alkalmazzák, az új lehetőségeket teremti mind az EU, mind szomszédai számára.

A következő néhány év egyik leglényegesebb célkitűzése lesz, hogy stratégiai kapcsolatokat építsünk ki a feltörekvő gazdaságokkal a közös problémák megvitatása, a közös szabályozásra és más területekre vonatkozó együttműködés kialakítása és a kétoldalú kérdések megoldása céljából. Az ezeket a kapcsolatokat szolgáló intézményes megoldásoknak rugalmasnak kell lenniük, és azokat nem technikai, hanem politikai szempontoknak kell vezérelniük.

A Bizottság 2010-ben kidolgozza az Európa 2020 program kereskedelemstratégiáját, amely a következőket tartalmazza majd:

- Törekvés a folyamatban lévő multilaterális és bilaterális kereskedelmi tárgyalások lezárására, különös tekintettel a legnagyobb gazdasági lehetőségeket kínáló tárgyalásokra, és törekvés a meglévő megállapodások jobb betartására, különös tekintettel a nem vámjellegű kereskedelmi akadályokra.
- Kereskedelmet megnyitó kezdeményezések a jövőorientált ágazatokban (környezetbarát termékek és technológiák, csúcstechnológiai termékek és szolgáltatások stb.), nemzetközi szabványosítás, különös tekintettel a növekvő ágazatokra.

- Javaslatok a legfontosabb partnerekkel folytatandó magas szintű, stratégiai párbeszéd kialakítására a piacra jutás, a szabályozási keretek, a globális egyensúlytalanságok, az energia és az éghajlatváltozás, a nyersanyagokhoz való hozzáférés, a világszegénység, az oktatás és a fejlesztés témáiban. A Bizottság továbbá meg kívánja erősíteni az Egyesült Államokkal kialakított transzatlanti gazdasági partnerséget és a Kínával kialakított magas szintű gazdasági párbeszédet, és el kívánja mélyíteni a Japánnal és Oroszországgal fenntartott kapcsolatokat.
- 2011-től kezdődően az Európai Tanács tavaszi ülése előtt a Bizottság minden évben a kereskedelmi és beruházási korlátokról szóló jelentést állít össze, amelyben megjelöli, milyen módon javítható az uniós vállalkozások piacra jutása és a működésüket szabályozó környezet.

Az EU globális szereplő, és nemzetközi kötelezettségeit komolyan veszi. Valódi partnerséget alakított ki a fejlődő országokkal a szegénység felszámolása, a növekedés elősegítése és a millenniumi fejlesztési célok valóra váltása érdekében. Különösen közeleik a kapcsolataink Afrikával, és ezt a szoros viszonyt a jövőben további erőfeszítések révén kell ápolnunk. Ezek az erőfeszítések azoknak a tágabb törekvéseknek a keretén belül zajlanak majd, amelyek célja segélyprogramjaink hatékonyságának javítása a tagállamokkal folytatott hatékony munkamegosztás és a fejlesztési céloknak az uniós politikákban való jobb tükröztetése révén.

4. KILÁBALÁS A VÁLSÁGBÓL: AZ ELSŐ LÉPÉSEK 2020 FELÉ

A tagállamok határozott intézkedéseket tettek a válság leküzdésére, a szakpolitikai eszközök széles skáláját alkalmazva. Ahol lehetett, a fiskális politika expanzív, anticiklikus szerepet vállalt: a kamatlábakat történelmi minimumszintekre csökkentették, a pénzügyi szektor számára példátlan mértékű likviditást biztosítottak. A kormányok jelentős támogatást nyújtottak a bankoknak garanciavállalás, feltőkésítés vagy mérlegeik értékvesztett eszközöktől történő megtisztítása révén; más ágazatok az állami támogatásokra elfogadott ideiglenes és rendkívüli szabályok keretében kaptak segítséget. Mindezek az intézkedések indokoltak voltak, és továbbra is azok. Állandósítani azonban nem lehet őket. A végtelenségig nem tartható fenn az államadósság magas szintje. Az Európa 2020 program megvalósításának a költségvetési és monetáris politikai intézkedések, illetve a kormányok által az egyes gazdasági ágazatoknak – különösen a pénzügyi szektornak – nyújtott közvetlen támogatások visszavonását célzó, hiteles stratégián kell alapulnia. A válságkezelési intézkedések leépítésének sorrendje fontos kérdés. E stratégia sikerének biztosítéka a megerősített gazdaságpolitikai koordináció lehet, különösen az euroövezeten belül.

4.1. Hiteles stratégia a válságkezelési intézkedések leépítésére

Mivel a gazdasági kilátások továbbra is bizonytalanok, a pénzügyi szektor pedig sebezhető, a támogatási intézkedéseket csak azt követően szabad visszavonni, hogy a gazdasági fellendülés önfenntartóvá vált, és a pénzügyi stabilitás helyreállt⁴. Az ideiglenes válságkezelő intézkedések visszavonására irányuló lépéseket össze kell hangolni, és azoknak figyelembe kell venniük a tagállamokat és a különböző szakpolitikai eszközök egymásra hatását érintő esetleges negatív továbbgyűrűző hatásokat. Helyre kell állítani az állami támogatások szokásos rendjét, kezdve az

⁴ Az Európai Tanács 2009. december 10–11-i következtetései.

ideiglenes állami támogatási keretrendszer megszüntetésével. Ennek az összehangolt eljárásnak a következő elveken kell alapulnia:

- A fiskális ösztönzők visszavonását azon nyomban meg kell kezdeni, mielőtt a fellendülés szilárd alapokon áll. Mivel azonban az időzítés országról-országra különbözhet, nagyfokú európai koordinációra van szükség.
- A rövid távú munkanélküliségi támogatások leépítését csak azt követően lehet megkezdeni, hogy egyértelmű fordulat állt be a GDP-növekedés tekintetében, és – a szokásos fáziskésést követően – a foglalkoztatás is növekedésnek indult.
- Az ágazati támogatások leépítését korán kell megkezdeni, mivel ezek jelentős költségvetési terhet jelentenek, többé-kevésbé már betöltötték céljukat, és potenciálisan torzítják az egységes piac működését.
- A finanszírozáshoz való hozzáférés támogatását mindaddig folytatni kell, amíg nem vált egyértelművé, hogy jórészt helyreálltak a vállalkozások szokásos finanszírozási feltételei.
- A pénzügyi szektor számára nyújtott támogatások visszavonására – kezdve a kormánygarancia-rendszerektől – az általános gazdasági helyzet és a pénzügyi rendszer stabilitásának függvényében kerülhet sor.

4.2. A pénzügyi rendszer reformja

Rövid távon döntő prioritás a reálgazdaság finanszírozására képes pénzügyi szektor erejének, stabilitásának és egészségének helyreállítása. Ehhez a G-20 kötelezettségvállalások maradéktalan és időbeli teljesítésére lesz szükség. Konkrétan öt célt kell teljesíteni:

- Meg kell valósítani a pénzügyi szektor felügyeletének már elfogadott reformját.
- A származékos termékek és a piaci infrastruktúra tekintetében pótolni kell a szabályozás hiányosságait, elő kell segíteni az átláthatóságot, a stabilitást és az elszámoltathatóságot.
- A pénzügyi szektor valamennyi szereplőjére és piacára megfelelő módon vonatkozó egységes európai szabálykönyv formájában teljessé kell tenni prudenciális, számviteli és fogyasztóvédelmi szabályaink megerősítését.
- Meg kell erősíteni a pénzügyi intézmények kormányzását annak érdekében, hogy orvosolhassuk a kockázatfelismerés és -kezelés terén a pénzügyi válság során napvilágra került gyenge pontokat.
- Olyan ambiciózus szakpolitikát kell kialakítanunk, amely elősegíti, hogy a jövőben elkerüljük, vagy szükség esetén jobban kezeljük az esetleges pénzügyi válságokat, és amely – figyelembe véve a pénzügyi ágazat jelenlegi válságban viselt sajátos felelősségét – megfelelő hozzájárulást vár majd el a pénzügyi szektortól is.

4.3. Intelligens költségvetési konszolidáció a hosszú távú növekedés érdekében

Mivel a rendezett államháztartás kulcsfontosságú a fenntartható növekedés és foglalkoztatás feltételeinek helyreállítása tekintetében, a válságkezelési intézkedések visszavonása terén átfogó stratégiára van szükségünk. A válság hatásainak csillapítását szolgáló, rövid távú támogatási

intézkedések fokozatos visszavonása mellett ennek ki kell terjednie az államháztartás fenntarthatóságát elősegítő és a növekedés lehetőségeit bővítő közép- és hosszú távú reformokra is.

A Stabilitási és Növekedési Paktum megfelelő keretet biztosít a fiskális intézkedések visszavonását célzó stratégia végrehajtásához, a tagállamok pedig stabilitási és konvergenciaprogramjaikban fogalmazzák majd meg ezeket a stratégiákat. A legtöbb tagállam esetében az államháztartási konszolidációnak rendes esetben 2011-ben kell megkezdődnie. A költségvetési hiányt a legtöbb esetben 2013-ra a GDP 3 %-a alá kell csökkenteni. Egyes országokban azonban a konszolidációt lehetőség szerint már 2011 előtt meg kell kezdeni, ami azt is jelenti, hogy az ideiglenes válságkezelési intézkedések visszavonása ezekben az esetekben időben egybeeshet az államháztartási konszolidációval.

A Stabilitási és Növekedési Paktum keretében végrehajtott államháztartási konszolidáció során az uniós gazdaságnövekedési potenciál és szociális modelljeink fenntarthatóságának támogatása érdekében prioritásokat kell majd meghatározni, és nehéz döntéseket kell meghozni: az uniós szintű koordináció a tagállamok segítségére lehet ebben a feladatban, és elősegítheti a továbbgyűrűző hatások kezelését. Ezenfelül a kormányzati kiadások összetétele és minősége is számít: a költségvetési konszolidációs programoknak előtérbe kell helyezniük az Európa 2020 stratégia fő tematikus területeit alkotó, növekedést erősítő elemeket, így az oktatást, a készségek elsajátítását, a K+F-et, az innovációt és a hálózatokba – például a nagy sebességű internethálózatokba, az energia- és közlekedési hálózatok összekapcsolásába – történő befektetéseket.

A költségvetés bevételi oldalára is figyelmet kell fordítani, különös tekintettel a bevételi/adórendszer minőségére. Az esetlegesen szükséges adóemeléseket lehetőség szerint össze kell kapcsolni az adórendszer „növekedésbarátabbá” alakításával. Kerülni kell például az élők munkamegadózttatását; a múlt példái azt bizonyítják, hogy ez jelentősen visszaveti a foglalkoztatást. A foglalkoztatáshoz kapcsolódó adók helyett a tagállamoknak a „zöld” adórendszer kialakítása jegyében inkább az energiafelhasználás és környezeti terheket okozó tevékenységek megadóztatása felé kell elmozdulniuk.

Az államháztartási konszolidációnak és a hosszú távú pénzügyi fenntarthatóságnak együtt kell járnia fontos szerkezeti reformokkal, különösen a nyugdíjrendszer, az egészségügyi ellátás, a szociális védelem és az oktatási rendszerek területén. A reformokat a közigazgatásnak e szolgáltatások hatékonyságának és minőségének emelésére kínáló lehetőségként kell megragadnia. A közbeszerzési politikának biztosítania kell a közpénzek lehető leghatékonyabb felhasználását, a közbeszerzési piacokat pedig az egész Unió szintjén nyitottan kell tartani.

4.4. Koordináció a gazdasági és monetáris unióban

A közös valuta értékes védelmet jelent az eurót használó tagállamok számára a kiszámíthatatlan valutaárfolyam-változások hatásával szemben. A válság azonban azt is bebizonyította, hogy az euroövezeti gazdaságok közötti kölcsönös függőség jelentős mértéke, különösképpen a pénzügyi területen, fokozott továbbgyűrűző hatásokkal járhat. Az eltérő növekedési minták egyes esetekben fenntarthatatlan mértékű államadóssághoz vezetnek, ami viszont a közös valuta helyzetét nehezíti. A válság így felerősítette az euroövezet előtt álló kihívások némelyikét, például az államháztartás és a növekedési potenciál fenntarthatóságának kérdését, vagy az egyensúlytalanságok és a versenyképességi eltérések destabilizációs szerepét.

Ha biztosítani akarjuk a stabilitást és a fenntartható és munkahelyteremtő növekedést, mindennél fontosabb – és sürgetőbb – megoldanunk e kihívásokat. Ennek érdekében meg kell erősítenünk és szorosabbra kell fonnunk a szakpolitikai együttműködést, egyebek mellett a következők révén:

- Mélyebb és szélesebb felügyeleti keretek kialakítása az euroövezetet alkotó tagállamok számára. A fiskális fegyelem erősítése mellett a gazdaság felügyeletének ki kell terjednie a makroökonómiai egyensúlytalanságok és a versenyképesség alakulásának nyomon követésére is, mindenekelőtt az alkalmazkodást elősegítő szakpolitikai lépések előkészítése érdekében.
- Az euroövezet egészének pénzügyi stabilitását veszélyeztető közvetlen fenyegetések kezelésére szolgáló keret kialakítása.
- Az euroövezet megfelelő külső képviselete a globális gazdasági és pénzügyi kihívások határozott kezelése céljából.

E gondolatokat a Bizottság javaslatok formájában pontosítja majd.

5. HATÁROZOTTABB KORMÁNYZÁS AZ EREDMÉNYES MEGVALÓSÍTÁS ÉRDEKÉBEN

Hogy valódi változásokat hozhasson, az Európa 2020 stratégiának összefogottnak kell lennie, világos célokat kell megfogalmaznia, és az előrelépés mérésére alkalmas, átlátható referenciaértékeket kell alkalmaznia. Ehhez erős, a rendelkezésre álló eszközöket az idejében történő és hatékony végrehajtás szolgálatába állító irányítási struktúrák kialakítására lesz szükség.

5.1. Az Európa 2020 stratégia javasolt felépítése

A stratégia irányítása egy tematikus megközelítés és egy célzottabb országfelügyelet köré szerveződne. Ez a szerkezet a már meglévő koordinációs eszközök működéséből levont tapasztalatokon alapul. Konkrétan:

- A **tematikus megközelítés** a 2. részben megjelölt témákra összpontosul, különösen az öt kiemelt cél elérésére. Fő eszköze az Európa 2020 program és annak kiemelt kezdeményezései, amelyek mind EU-szintű, mind tagállami fellépést szükségessé tesznek (lásd a 2. részt és az 1. és 2. mellékletet). A tematikus megközelítés az uniós dimenziót tükrözi, világosan mutatja a tagállamok gazdaságainak kölcsönös függőségét, és nagyobb szelektivitást tesz lehetővé olyan konkrét kezdeményezések tekintetében, amelyek előmozdítják a stratégia megvalósítását, és elősegítik a kiemelt uniós és nemzeti célok elérését.
- Az **országjelentések** azáltal járulnak hozzá az Európa 2020 céljainak megvalósításához, hogy a tagállamok számára segítséget nyújtanak a válságintézkedések visszavonását célzó stratégiájuk meghatározásához és végrehajtásához, a makroökonómiai stabilitás helyreállításához, a nemzeti szűk keresztmetszetek meghatározásához és a nemzetgazdaság fenntartható növekedési és államháztartási pályára való visszaállításához. Ez az elem nem csupán a fiskális politikára terjed ki, hanem a növekedéshez és a versenyképességhez kapcsolódó legfontosabb makroökonómiai kérdésekre is (pl. makro-egyensúlytalanságok). Biztosítani kell a szakpolitikai tervezés és végrehajtás integrált megközelítését, ami az államháztartások szűk mozgásterét tekintve elengedhetetlen a tagállamok által hozandó

döntések támogatásához. Külön figyelmet kell fordítani az euroövezet működésére és a tagállamok közötti kölcsönös függőségre.

Az Európa 2020 és a Stabilitási és Növekedési Paktum eszközeinek és céljainak összehangolása érdekében egyidejűleg kerül majd sor a két rendszer keretében történő jelentéstételre és értékelésre, miközben eszközeik és eljárásaik elkülönültek maradnak, és a paktum egységén sem esik csorba. Ez azt jelenti, hogy a tagállamok egyszerre nyújtják majd be éves stabilitási vagy konvergenciaprogramjukat, illetve egyszerűsített reformprogramjukat, amelyekben bemutatják, milyen előrehaladást értek el a kitűzött célok tekintetében, és milyen szerkezeti reformokat hajtottak végre a növekedést gátló szűk keresztmetszetek felszámolása terén. A tagállamoknak mindkét – keresztthivatkozásokat is tartalmazó – programot az utolsó negyedévben kell benyújtaniuk a Bizottságnak és a többi tagállamnak. Az Európai Rendszerkockázati Testület rendszeresen jelentést készít a makropénzügyi kockázatokról: ezek a jelentések az általános értékelés fontos részét képezik majd. A Bizottság értékeli ezeket a programokat, és jelentést állít össze a végrehajtásuk terén elért eredményekről. A gazdasági és monetáris unió előtt álló kihívások kiemelt figyelmet kapnak majd.

Ezek alapján az Európai Tanács minden olyan információhoz hozzájut, amelyre döntéseihez szüksége lesz. Rendelkezésére áll majd a gazdasági és munkaerő-piaci helyzetről szóló elemzés, az általános költségvetési helyzettel foglalkozó beszámoló, a makropénzügyi feltételekről és a tagállamok által a tematikus programok terén elért előrelépésről szóló áttekintés, ezenfelül pedig a Tanács az uniós gazdaság általános állapotát is megvizsgálja majd.

Integrált iránymutatások

Az Európa 2020 stratégia intézményesen néhány integrált (foglalkoztatási és átfogó gazdaságpolitikai iránymutatást integráló) „Európa 2020” iránymutatásban ölt majd testet, amely felváltja a jelenlegi 24 iránymutatást. Ezek az új iránymutatások tükrözik majd az Európai Tanács határozatait, és integrálják az elfogadott célkitűzéseket. A Szerződésnek megfelelően az Európai Parlament foglalkoztatási iránymutatásokról kialakított véleményét követően az iránymutatásokat politikailag a júniusi Európai Tanács fogadja el, azt megelőzően, hogy azt a Miniszterek Tanácsa jóváhagyja. Az elfogadott iránymutatások a végrehajtás megkönnyítése érdekében 2014-ig jórészt változatlanok maradnak.

Politikai ajánlások

A Tanács politikai ajánlásokat fogalmaz meg a tagállamok számára, mind az országjelentések összefüggésében, mind az Európa 2020 program tematikus részében. Az országfelügyelet keretében megfogalmazott ajánlások az 1466/97/EK tanácsi rendelet alapján a stabilitási vagy konvergenciaprogramokról szóló vélemények formáját öltik majd, amelyeket az átfogó gazdaságpolitikai iránymutatások (EUMSz. 121. cikk (2) bekezdés) körében tett ajánlások kísérik. A tematikus rész keretében megfogalmazott ajánlások közé foglalkoztatási ajánlások (148. cikk) és más meghatározott tematikus kérdésekre vonatkozó országspecifikus ajánlások tartoznak (e kérdésekhez tartozhat például az üzleti környezet, az innováció, az egységes piac működése, az energia/éghajlatváltozás stb.); amennyiben az ajánlásoknak makroökonómiai következményeik is vannak, mindkét ajánlástípus megfogalmazható az előbb említett átfogó gazdaságpolitikai iránymutatások szerinti ajánlások keretében is. Az ajánlások tekintetében vázolt eljárás egyúttal a makro/fiskális keretek és a tematikus programok közötti koherencia biztosítását is elősegíti.

Az országfelügyelet keretében megfogalmazott ajánlások olyan kérdésekre vonatkoznak, amelyeknek jelentős makroökonómiai vagy államháztartási vetületük van, míg a tematikus részhez tartozó ajánlások mikroökonómiai és foglalkoztatási kihívásokkal kapcsolatban nyújtanának

részletes tanácsokat. Ez utóbbiak elegendően pontosak lennének, és rendszerint tartalmaznák azt is, milyen határidőn belül kell az érintett tagállamnak cselekednie (pl. két év). Az ajánlást követően a tagállam meghatározná, mit tesz annak teljesítése érdekében. Amennyiben a tagállam a megadott határidőn belül nem reagál megfelelően a Tanács ajánlására, vagy az ajánlással ellentétes politikát dolgoz ki, a Bizottság politikai figyelmeztetésben részesítheti a tagállamot (121. cikk (4) bekezdés).

5.2. Kinek mi a feladata?

E célkitűzéseket csak közös munka eredményeként érhetjük el. Egymáshoz ezer szállal kötődő gazdaságaink csak akkor léphetnek újra a növekedés és a bővülő foglalkoztatás útjára, ha minden tagállam ebbe az irányba indul el, sajátos körülményeit is figyelembe véve. Nagyobb felelősségvállalásra van szükségünk. A Bizottság javaslata alapján az Európai Tanácsnak átfogó iránymutatást kell nyújtania a stratégiához, mégpedig egyetlen alapelvre – az egyértelmű uniós hozzáadott értékre – támaszkodva. Ebben a tekintetben különösen fontos az Európai Parlament szerepe. Ugyancsak fokozni kell a nemzeti és regionális szintű érdekeltek, valamint a szociális partnerek hozzájárulását. Az Európa 2020 stratégia döntéshozatali menetrendjét és ütemezését a 3. mellékletben foglaljuk össze.

A program irányítója: az Európai Tanács

Szemben a jelenlegi helyzettel, amikor az Európai Tanács a stratégiával kapcsolatos döntési folyamat utolsó láncszeme, az Európai Tanácsnak át kell vennie a stratégia irányítását, mivel ez az a testület, amely biztosítja az egyes szakpolitikák integrálását, és menedzseli a tagállamok és az EU közötti kölcsönös függőségi viszonyokat.

Amellett, hogy horizontálisan is figyelemmel kíséri az Európa 2020 program végrehajtását, az Európai Tanács jövőbeli ülésein egyes konkrét témákra összpontosítva (pl. kutatás, innováció, készségek kialakítása) iránymutatást és további lendületet adhat a program megvalósításához.

Miniszterek Tanácsa

Az illetékes tanácsi formációk hozzájárulnak majd a program végrehajtásához, és a területüket érintő célkitűzések megvalósításához. A kiemelt kezdeményezések részeként a tagállamok felkérést kapnak arra, hogy az egyes tanácsi formációkban fokozottabb mértékben cseréljék ki egymással a helyes módszerekre vonatkozó szakpolitikai információkat.

Európai Bizottság

Az Európai Bizottság minden évben áttekinti majd a helyzetet azon mutatók alapján, amelyek a magas szintű foglalkoztatást és termelékenységet biztosító, erős szociális kohézióval rendelkező, intelligens, környezetbarát és inkluzív gazdaság irányába tett előrelépést mérik.

A Bizottság évente jelentést tesz közzé az Európa 2020 stratégia teljesítéséről, amelyben elsősorban azt vizsgálja majd, mennyiben jutottunk közelebb a kiemelt célkitűzések eléréséhez. A Bizottság emellett értékeli az országjelentéseket és a stabilitási és konvergenciaprogramokat. E folyamat részeként a testület ajánlásokat vagy figyelmeztetéseket ad ki, szakpolitikai javaslatokat terjeszt elő a stratégia célkitűzéseinek elérése érdekében, és külön is értékeli az euroövezetben elért haladást.

Európai Parlament

A stratégiával kapcsolatban fontos szerep jut az Európai Parlamentnek, nem csupán mint a jogszabályalkotásban részes félnek, hanem mint a polgárokat és nemzeti parlamentjeiket mozgósító testületnek is. A nemzeti parlamentekkel megrendezendő soron következő találkozókat például arra használhatja a Parlament, hogy megvitassa az Európa 2020 programhoz való hozzájárulását; a megállapításokat közös közleményben terjesztheti majd az Európai Tanács tavaszi ülése elé.

Nemzeti, regionális és helyi hatóságok

Valamennyi nemzeti, regionális és helyi hatóságnak részt kell vennie a partnerségben, szorosan együttműködve a parlamentekkel, a szociális partnerekkel és a civil társadalom képviselőivel, és hozzájárulva a nemzeti reformprogramok kidolgozásához és végrehajtásához.

A kormányzás különböző szintjei közötti állandó párbeszéd révén az Unió prioritásai közelebb kerülnek a polgárokhoz, és ezáltal erősebbé válhat a program iránt érzett elkötelezettség, amely az Európa 2020 stratégia megvalósításának záloga.

Érdekelt felek és civil társadalom A Gazdasági és Szociális Bizottságot, valamint a Régiók Bizottságát ugyancsak szorosabban be kell vonni a stratégia megvalósításába. A helyes gyakorlatok cseréje, a teljesítményértékelés a hálózatépítés – amelyet több tagállam is ösztönöz – mind sikeres eszköze a reformmal kapcsolatos felelősségvállalás és elkötelezettség kialakításának.

Az új stratégia sikere ezért mindenekelőtt azon múlik majd, hogy az uniós intézményeknek, a tagállamoknak és a régióknak sikerül-e világosan elmagyarázni, miért van szükség reformokra (és miért elengedhetetlenek a reformok, ha meg akarjuk őrizni életminőségünket, és biztosítani akarjuk szociális modelljeink fenntarthatóságát), hová akar Európa tagállamaival együtt eljutni 2020-ra, és ehhez milyen hozzájárulásra van szükség a polgárok, a vállalkozások és az őket képviselő szervezetek részéről. A Bizottság tudatában van annak, hogy figyelembe kell venni az egyes nemzetek sajátos körülményeit és hagyományait; ennek érdekében közös kommunikációs eszközrendszert javasol majd.

6. AZ EURÓPAI TANÁCS ÁLTAL ELFOGADANDÓ HATÁROZATOK

A Bizottság javasolja, hogy 2010 tavaszi ülésén az Európai Tanács:

- állapodjon meg az Európa 2020 stratégia tematikus prioritásairól;
- határozza meg az öt kiemelt célkitűzést – a jelen közlemény 2. szakaszában javasoltak szerint – a K+F beruházások, az oktatás, az energia/éghajlatváltozás, a foglalkoztatás szintje és a szegénység csökkentése tekintetében, kijelölve Európa 2020-ra elérendő céljait; kérje fel a tagállamokat, hogy az Európai Bizottsággal folytatott párbeszéd keretében ezeket az uniós célkitűzéseket az Európai Tanács júniusi ülésén esedékes döntés céljából nemzeti célszámokká fordítsák le, figyelembe véve sajátos nemzeti körülményeiket és eltérő kiindulási helyzetüket;
- kérje fel a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatokat a kiemelt kezdeményezésekre, és kérje fel a Tanácsot (illetve annak egyes formációit), hogy ennek alapján hozza meg az ezek végrehajtásához szükséges döntéseket;

- állapodjon meg a gazdaságpolitikai koordináció megerősítéséről a pozitív továbbgyűrűző hatások erősítése és az Unió előtt álló kihívások eredményesebb megoldása céljából; ennek érdekében hagyja jóvá a tematikus és országértékelések jelen közleményben javasolt kombinációját, a Stabilitási és Növekedési Paktum egységének szigorú megőrzése mellett; szenteljen kiemelt figyelmet a gazdasági és monetáris unió megerősítésének;
- hívjon fel minden felet és szereplőt (például a nemzeti/regionális parlamenteket, a regionális és/vagy helyi hatóságokat, a szociális partnereket, a civil társadalom képviselőit és végül, de nem utolsósorban Európa polgárait) arra, hogy partnerségben együttműködve, a saját hatáskörükbe tartozó kérdésekben fellépve segítsék elő a stratégia megvalósítását;
- kérje fel a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a stratégia megvalósítása terén elért haladást, és évente tegyen jelentést az Európai Tanács tavaszi ülésének a célszámok tekintetében megvalósult előrelépésről és e vonatkozásban Európa nemzetközi téren elfoglalt helyzetéről, valamint a kiemelt kezdeményezések végrehajtásáról.

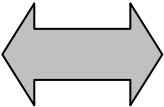
Későbbi ülésein:

- hagyja jóvá a javasolt integrált iránymutatásokat, amely az Európai Parlament véleményét követően a stratégia intézményes alapját alkotja;
- erősítse meg a nemzeti célszámokat a célszámok konzisztenciájának biztosítására irányuló kölcsönös ellenőrzési eljárást követően;
- vitasson meg egyes konkrét témákat, felmérve, hol tart Európa, és hogyan lehetne gyorsítani a haladást. Az első ilyen vitára a kutatás és az innováció témájában az októberi ülésen kerülhetne sor, a Bizottság által benyújtandó hozzájárulás alapján.

1. MELLÉKLET – EURÓPA 2020: ÁTTEKINTÉS

KIEMELT CÉLKITŰZÉSEK		
– A foglalkoztatás szintjének a jelenlegi 69 %-ról legalább 75 %-ra növelése a 20–64 évesek körében. – A K+F beruházások mértékének a GDP 3 %-ára történő emelését kitűző cél megvalósítása, elsősorban a magánszektor K+F beruházásaira érvényes feltételek javításával; az innováció mérésére alkalmas új mutató kidolgozása. – Az üvegházhatású gázok kibocsátásának legalább 20 %-os csökkentése az 1990-es szinthez képest, vagy megfelelő feltételek esetén a kibocsátás 30 %-os csökkentése; a megújuló energiaforrások arányának 20 %-ra történő növelése a végső energiafogyasztásban, valamint az energiahatékonyság legalább 20 %-os növelése. – Az iskolából kimaradók arányának a jelenlegi 15 %-ról 10 %-ra csökkentése, és a felsőoktatási végzettséggel rendelkezők arányának 31 %-ról legalább 40 %-ra növelése 2020-ig a 30–34 éves korosztály körében. – Az országos szegénységi küszöbök alatt élő európaiak számának 25 %-os csökkentése, 20 millió ember kiemelése a szegénységből.		
INTELLIGENS NÖVEKEDÉS	FENNTARTHATÓ NÖVEKEDÉS	INKLUZÍV NÖVEKEDÉS
INNOVÁCIÓ Az „Innovatív Unió” elnevezésű kiemelt kezdeményezés célja a kutatás és az innováció keretfeltételeinek javítása és finanszírozási forrásainak bővítése az innovációs lánc megerősítése és a beruházások Unió-szerte megvalósítandó növelése érdekében.	ÉGHAJLAT, ENERGIA ÉS MOBILITÁS Az „Erőforrás-hatékony Európa” elnevezésű kiemelt kezdeményezés célja a gazdasági növekedés és az erőforrások felhasználásának szétválasztása, a gazdaság szén-dioxid-mentesítése, a megújuló energiaforrások növekvő mértékű alkalmazása, a közlekedési ágazat modernizálása és az energiahatékonyság elősegítése.	FOGLALKOZTATÁS ÉS KÉSZSÉGEK Az „Új készségek és munkahelyek menetrendje” elnevezésű kiemelt kezdeményezés célja a munkaerőpiacok modernizálása a munkavállalók mobilitásának fokozása és az egész életen át tartó készségfejlesztés révén, a munkaerő-piaci részvétel ösztönzése és a munkaerő-piaci kínálat és kereslet jobb összehangolása érdekében.
OKTATÁS A „Mozgásban az ifjúság” elnevezésű kiemelt kezdeményezés célja az oktatási rendszerek teljesítményének és az európai felsőoktatás nemzetközi vonzerejének növelése.	VERSENYKÉPESSÉG Az „Iparpolitika a globalizáció korában” elnevezésű kiemelt kezdeményezés célja a vállalkozások – különösen a kkv-k – üzleti környezetének javítása és a világszinten versenyképes, erős és fenntartható ipari bázis kialakításának támogatása.	SZEGÉNYSÉG ELLENI KÜZDELEM A „Szegénység elleni európai platform” elnevezésű kiemelt kezdeményezés célja olyan társadalmi és területi kohézió biztosítása, ahol a növekedés és a munkahelyteremtés előnyeit széles körben megosztják, a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők pedig méltóságban, a társadalom aktív tagjaiként élhetnek.
DIGITÁLIS TÁRSADALOM Az „Európai digitális menetrend” elnevezésű kiemelt kezdeményezés célja a nagy sebességű internethálózat bővítésének felgyorsítása és az egységes digitális piac előnyeinek kamatoztatása a háztartások és a vállalkozások számára.		

2. MELLÉKLET – AZ EURÓPA 2020 STRATÉGIA FELÉPÍTÉSE

Általános intézményi szerkezet	Az EU politikai prioritásainak, köztük az EU által 2020-ig elérendő és nemzeti célkitűzésekké lefordítandó kiemelt célkitűzéseknek a hatókörét megállapító integrált iránymutatások		
Megvalósítás	<u>Országjelentések:</u> Cél: segíteni a tagállamokat a válságintézkedések visszavonására irányuló stratégiájuk kidolgozásában és végrehajtásában a makroökonómiai stabilitás helyreállítása, a nemzeti szűk keresztmetszetek azonosítása és a nemzetgazdaságok fenntartható növekedési és államháztartási pályára történő visszaállítása érdekében. Megközelítés: az egyes tagállamok előtt álló főbb makroökonómiai kihívások alaposabb értékelése, figyelemmel a más tagállamokat és szakpolitikai területeket érintő esetleges továbbgyűrűző hatásokra. Eszközök: a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogram keretében benyújtott jelentései, amelyeket a stabilitási és konvergenciaprogramhoz tartozó véleményekben az államháztartási politikára vonatkozó, az átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásokban pedig a makrogazdasági egyensúlytalanságokra és a növekedést akadályozó szűk keresztmetszetekre vonatkozó, egymástól elkülönült, ám összehangolt ajánlások követnek (121. cikk (2) bekezdés).		<u>Tematikus megközelítés:</u> Cél: az uniós szinten jóváhagyott kiemelt célkitűzések megvalósítása uniós és nemzeti szintű konkrét fellépések révén. Megközelítés: az ágazati tanácsi formációk stratégiai szerepet kapnak a jóváhagyott célkitűzések megvalósítása felé tett előrelépés nyomon követésében és áttekintésében. Eszközök: a tagállamok jelentést készítenek egyszerűsített nemzeti reformprogramjukról, amelyben bemutatják a növekedést gátló szűk keresztmetszeteket és a kitűzött célok tekintetében elért előrehaladást; a jelentéseket uniós szintű szakpolitikai tanácsok követik, amelyek az átfogó gazdaságpolitikai iránymutatások (121. cikk (2) bekezdés) és a foglalkoztatási iránymutatások (148. cikk) keretében megfogalmazódó ajánlások formáját öltik.

3. MELLÉKLET – JAVASOLT MENETREND 2010–2012

2010

Európai Bizottság

Javaslat az Európa 2020 stratégia általános kereteire

Európai Tanács tavaszi ülése

Megállapodás az általános keretokről és a kiemelt uniós célkitűzések kiválasztása

Európai Bizottság

Javaslat az Európa 2020 stratégia integrált iránymutatásaira

Európai Parlament

A stratégia megvitatása és az integrált iránymutatások véleményezése

Miniszterek Tanácsa

A főbb paraméterek finomhangolása (uniós/nemzeti célkitűzések, kiemelt kezdeményezések, integrált iránymutatások)

Európai Tanács júniusi ülése

Az Európa 2020 stratégia, az uniós és nemzeti célkitűzések és az integrált iránymutatások jóváhagyása

Európai Bizottság

Operatív útmutatás az Európa 2020 stratégia következő lépései tekintetében

Európai Tanács őszi ülése

Egyes kiválasztott témák részletes megvitatása (pl. K+F és innováció)

Tagállamok

Stabilitási és konvergenciaprogramok, nemzeti reformprogramok

2011

Európai Bizottság

Éves jelentés az Európai Tanács tavaszi ülésére, a stabilitási és konvergenciaprogramok véleményezése és ajánlási javaslatok

Miniszterek Tanácsa

A Bizottság ajánlási javaslatainak felülvizsgálata, a Stabilitási és Növekedési Paktum: keretében tett ajánlásokat az ECOFIN vizsgálja felül

Európai Parlament

Plenáris vita és állásfoglalás elfogadása

Európai Tanács tavaszi ülése

A haladás értékelése és stratégiai orientáció

Tagállamok, Európai Bizottság, Tanács

Az ajánlásokkal kapcsolatos további lépések, a reformok végrehajtása és jelentéstétel

2012

Ugyanaz az eljárás, kiemelt figyelemmel a haladás nyomon követésére

